

Naročnik:

Občina Gorenja vas-Poljane
Poljanska cesta 87
4224 Gorenja vas

**Urbanistična zasnova
za naselji Javorje in Murave za namen izdelave
OPPN za obnovo na območju podružnične šole Javorje**

Izdelovalec:

Domplan d.d.
Bleiweisova cesta 14
4000 Kranj

Kranj, oktober 2024

naziv	Urbanistična zasnova za naselji Javorje in Murave za namen izdelave OPPN za obnovo na območju podružnične šole Javorje
naročnik	Občina Gorenja vas - Poljane Poljanska cesta 87 4224 Gorenja vas
izdelovalec	Domplan d.d. Bleiweisova cesta 14 4000 Kranj direktorica: Saša Krč
odgovorni vodja projekta	Nasta Rak, univ. dipl. inž. kraj. arh. PKA PPN ZAPS 1827
strokovna skupina	Tjaša Ažman, univ. dipl. inž. arh. Jasna Medved, univ. dipl. inž. kraj. arh. Alenka Jesenko, univ. dipl. inž. gradb. Irena Križaj, univ. dipl. inž. arh. Maja Markun, univ. dipl. inž. kraj. arh. Maks David Zorman, abs. urbanizma
št. projekta	UD/578-176-24-UZ
datum	oktober 2024

01

Uvod

02

Analitični del

03

Konceptualni del

04

Podrobne usmeritve

Kazalo vsebine

1.	Uvod
1.1.	Cilji in namen urbanistične zasnove
1.2.	Metoda dela
1.3.	Pregled geografskih značilnosti in osnovnih statističnih podatkov
2.	Analitični del
2.1.	Pregled demografskih kazalcev
2.2.	Historična analiza
2.3.	Morfološka analiza
2.4.	Fotoanaliza
2.5.	Namenska raba prostora
2.6.	Dejanska raba prostora
2.7.	Analiza zelenih površin
2.8.	Analiza gospodarske javne infrastrukture
2.9.	Analiza družbene infrastrukture in dostopnosti
3.	Konceptualni del
3.1.	Koncept razvoja lokalnega središča
3.2.	Koncept zelenega sistema
4.	Podrobne usmeritve
4.1.	Predvideno območje OPPN za obnovo
4.2.	Predlogi urejanja jedra lokalnega središča
4.2.1.	Predlog urejanja št. 1
4.2.2.	Predlog urejanja št. 2
4.2.3.	Predlog urejanja št. 3

Kazalo kart in shem

1	Shema 1: Širši prostorski kontekst
2	Karta 1: Historična analiza
2	Karta 2: Morfološka analiza
	Karta 3: Fotoanaliza
3	Karta 4: Namenska raba prostora
	Karta 5: Dejanska raba prostora
4	Karta 6: Analiza zelenega sistema
4	Karta 7: Gospodarska javna infrastruktura
6	Karta 8: Analiza družbene infrastrukture in dostopnosti
6	Shema 2: Koncept razvoja lokalnega središča
7	Shema 3: Koncept zelenega sistema
10	Karta 9: Predvideno območje OPPN za obnovo na ortofoto posnetku
10	Karta 10: Predlog urejanja št. 1
11	Karta 11: Predlog urejanja št. 2
11	Karta 12: Predlog urejanja št. 3
12	
13	
13	
14	
15	
15	
16	
16	
17	
17	
18	

Kazalo grafov in tabel

3	Tabela 1: Statistični pregled osnovnih podatkov za Slovenijo, Občino Gorenja vas - Poljane ter naselji Javorje in Murave	3
6		
6	Graf 1: Naravni in selitveni prirast ter gibanje števila prebivalcev v Občini Gorenja vas - Poljane	4
7		
10	Tabela 2: Naravni, selitveni in skupni prirast ter gibanje števila prebivalcev v občini Gorenja vas - Poljane	4
10	Graf 2: Povprečna starost prebivalstva	5
11	Graf 3: Indeks staranja prebivalstva	5
11	Graf 4: Delež starost prebivalstva v Občini Gorenja vas - Poljane	5
12	Graf 5: Delež starosti prebivalstva v Sloveniji	5
13	Tabela 3: Spremembe namenske rabe s površinami - predlog. št. 1	16
14	Tabela 4: Spremembe namenske rabe s površinami - predlog. št. 2	17
15	Tabela 5: Spremembe namenske rabe s površinami - predlog. št. 3	18
16		
17		
18		

1. Uvod

Predmetna urbanistična zasnova (v nadaljevanju UZ) za naselji Javorje in Murave je po Zakonu urejanja prostora 3 (v nadaljevanju ZUreP-3) izdelana kot strokovna podlaga za posebni namen, v kateri je na podlagi analiz obstoječega stanja v prostoru, demografskih kazalnikov, družbene infrastrukture ter izkazanih razvojnih potreb opredeljena primernost izdelave občinskega podrobnega prostorskega načrta (v nadaljevanju OPPN) za obnovo na območju podružnične šole Javorje. Zaradi prostorske povezanosti je UZ izdelana za stapljeni naselji Javorje in Murave. Obe sta klasificirani kot drugi naselji. Po veljavnem Občinskem prostorskem načrtu Gorenja vas - Poljane (v nadaljevanju OPN) Javorje predstavljajo občinsko lokalno središče.

UZ za naselji Javorje in Murave je pripravljena kot predhodna strokovna podlaga za načrtovanje prostorskih ureditev, namenjenih za odpravo posledic naravnih nesreč. V letu 2023 so Slovenijo prizadele poplave, v katerih je prišlo do materialne škode tudi v Javorjah, natančneje na podružnični šoli Javorje. Po 131a. členu ZUreP-3 se lahko sprejme OPPN za obnovo, s katerim je dopustna tudi sprememba namenske rabe prostora. V Zakonu o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (v nadaljevanju ZORZFS) je v 17. členu (priprava OPPN za odpravo posledic poplav in plazov) določeno, da se kot primerno območje za pripravo OPPN šteje vsako območje potrebno obnove zaradi poplav ali plazov. Območje predvidenega OPPN za obnovo je prikazano v sklopu podrobnih usmeritev, kjer so podani tudi predlogi urejanja.

Urbanistična zasnova predstavlja strokovno podlago za urejanje območja podružnične šole Javorje in povezanih okoliških objektov družbene infrastrukture kot je pokopališče. V prvem sklopu so utemeljeni cilji in namen urbanistične zasnove in opisana metoda dela. V nadaljevanju so predstavljene osnovne geografske značilnosti prostora ter statistični podatki za Javorje, Murave, Občino Gorenja vas - Poljane in Slovenijo. Sledi analitični del, kjer so analizirane ključne prostorske sestavine naselij kot so morfologija, dostopnost, zelene površine in družbena infrastruktura. V konceptualnem delu sta predstavljena koncept prostorskega razvoja in koncept zelenega sistema, saj je potrebno zagotoviti usklajenost predvidenega OPPN z razvojem naselja Javorje kot lokalnega središča. V podrobnih usmeritvah sta predstavljena 2 predloga urejanja predvidenega območja OPPN.

1.1. Cilji in namen urbanistične zasnove

Urbanistična zasnova je namenjena analizi obstoječega stanja v prostoru, prepoznavi omejitev, potreb in kakovosti ter usmerjanju in podrobnejši določitvi urbanistično-arhitekturnega razvoja naselij.

Urbanistična zasnova predstavlja strokovno podlago za urejanje lokalnega oskrbnega središča naselja Javorje ter povezanega naselja Murave, katere glavni cilji so opredelitev:

- koncepta prostorskega razvoja naselij,
- koncepta zelenega sistema in
- podrobnih usmeritev za urejanje predvidenega območja OPPN

Cilji urbanistične zasnove temeljijo na načelih urejanja prostora iz ZUreP-3, ki zajemajo načelo trajnostnega prostorskega razvoja, načelo identitete prostora, načelo usmerjanja poselitve, načelo usklajevanja interesov, načelo strokovnosti, načelo sodelovanja javnosti ter načelo ekonomičnosti postopka.

Urbanistična zasnova za naselji Javorje in Murave je poleg zakonske podlage pripravljena na podlagi Priporočil za izdelavo urbanistične zasnove, ki jih je izdal Urbanistični inštitut RS in so nastala na podlagi pobude Ministrstva za okolje in prostor; zaradi izdelave UZ za posebni namen so posamezne vsebine dodane ali smiselno prilagojene.

Namen UZ je zagotavljanje organizacijskega načrta za uresničevanje razvojnih teženj in pobud družbe v prostoru ter opredelitev konkretnih usmeritev za nadaljnje aktivnosti na področju urejanja prostora in gradnje. Stopnja podrobnosti izdelave oz. odnos med strateškimi in izvedbenimi vsebinami je odvisen od specifik vsakega naselja posebej (pomena naselja v omrežju naselij oz. v regiji, velikosti, razvojnih potencialih ipd.).

Skladno z ZUreP-3 urbanistična zasnova predstavlja obvezno strokovno podlago za pripravo regionalnega prostorskega plana, občinskega prostorskega plana in OPN za mesta in druga urbana naselja. Izdela se lahko tudi za druga naselja, v katerih je zaradi posebnega razvojnega interesa ali nasprotujočih si interesov to potrebno. Na podlagi 131.a člena ZUreP-3 je urbanistična zasnova zahtevana tudi v postopku izdelave OPPN za odpravo posledic naravne nesreče (OPPN za obnovo), če se prostorske ureditve načrtujejo znotraj poselitvenih območij oziroma se zanje načrtujejo nova poselitvena območja.

Predmetna urbanistična zasnova je izdelana skladno z določili 131.a člena za potrebe izdelave predvidenega OPPN za obnovo na območjupodružnične šole Javorje. Naselje Javorje, na katerega se nanaša izdelava predvidenega OPPN, spada po Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 50 (krajše: SPRS50) med druga naselja, za katere se UZ lahko izdela ob izkazanem posebnem namenu. Skladno z OPN Gorenja vas-Poljane opredeljene kot lokalno oskrbno središče, zato je s pomočjo UZ dodatno izkazan in utemeljen interes za pripravo predvidenega OPPN.

1.2. Metoda dela

Urbanistična zasnova je pripravljena na podlagi Prikaza stanja prostora, v katerem so zbrani posodobljeni javno dostopni podatki nosilcev urejanja prostora. Zbrani podatki so pripravljene po aktualnih Tehničnih smernicah za pripravo občinskih prostorskih aktov zaradi boljše povezljivosti, preglednosti ter možnosti integracije v prostorske akte.

V prvi fazi urbanistične zasnove so zbrani osnovni statistični podatki in prikazan širši prostorski kontekst na državni ravni. Na terenskem ogledu je bila pridobljena lastna fotodokumentacija z namenom ocene stanja, arhitekturno-urbanističnih kot tudi geografskih značilnosti prostora. Pregledane so zakonske določbe ter ostali prostorski akti, ki so primarne usmeritve za urejanje prostora.

V analitičnem delu so podrobneje analizirani statistični podatki, podrobneje so predstavljeni demografski statistični podatki ter kazalci v obliki tabel in grafov. V sklopu analitičnega dela so pripravljene tudi urbanistične analize, s katerimi opredelimo naravne in ustvarjene danosti ter spoznamo prednosti oziroma slabosti, predvsem pa spoznamo priložnosti za prostorski razvoj. S pomočjo le teh pridemo do informacije, ki nam predstavi potrebe po izgrajbi družbene infrastrukture na predvidenem območju OPPN za obnovo.

Na podlagi ugotovitev analitičnega dela je pripravljen konceptualni del, katerega vsebine so povzete po standardni urbanistični zasnovi, vendar izdelane na konceptualnem oziroma strateškem nivoju. Konceptualni del predstavlja izhodišča za pripravo podrobnih usmeritev, ki so ciljno naravnane na izkazan razvojni interes in programsko vizijo.

V sklopu podrobnih usmeritev so predstavljene rešitve na izvedbenem nivoju. Detajlno je obdelano predvideno območje OPPN v povezavi z bližnjimi objekti družbene infrastrukture in prostorsko dominantno cerkve Sv. Tilna, ki predstavlja sakralno kulturno dediščino s svojim vplivnim območjem.

1.3. Pregled geografskih značilnosti in osnovnih statističnih podatkov

Naselji Javorje in Murave ležita v Občini Gorenja vas - Poljane. Le-ta leži v porečju Poljanske Sore v Poljanski dolini in meri 153 km², na tem območju v 73 naseljih prebiva 7656 prebivalcev (2024). Nahaja se na tipično predalpskem območju Slovenije, leži na nadmorski višini od 385 m. n. m. (Poljane) do 1562 m. n. m. (Blegoš) in spada v arhitekturno regijo Gorenjske oziroma v Žirovsko arhitekturno krajino. Občina meji na občine Železniki, Cerklno, Žiri, Dobrova-Polhov Gradec in Škofja Loka.

Naselji Javorje in Murave ležita na pobočjih Škofjeloškega hribovja, natančneje na južnem pobočju Starega Vrha (1217 m). Proti jugovzhodu se pobočje spušča do naselja Delnice, nad katerim se dviga Gabrška gora (963 m). Proti zahodu se dviga Malenski Vrh (1051 m). Pobočje zamejujeta z zahodne strani potok Sevnščica ter z zahodne strani Delniščica. Okoliška naselja so Podvrh, Četena Ravan, Podobeno, Zakobiljek, Gorenja Ravan, Dolenja Žetina, Lom nad Volčo in Mlaka nad Lušo. Javorje ležijo na nadmorski višini 721 m in obsegajo 2,57 km² površine, medtem ko naselje Murave ležijo nekoliko višje (770 m) s skupno površino 0,63 km².

V letu 2024 je v Javorjah prebivalo 214 prebivalcev, v Muravah zgolj 69. Prebivalstvo Javorij ima izrazito pozitiven indeks staranja prebivalstva, le-ta znaša 70,2, naselje Murave pa 145,5 (občina Gorenja vas – Poljane 82,2; Slovenija 141,8). Naravni prirast v občini je leta 2023 znašal 56, skupni prirast pa 9. Naselje Javorje velja za oskrbno lokalno središče, za katerega je bistveno ohranjanje obstoječih funkcij ter zagotavljanje družbene infrastrukture. Slednje je podkrepljeno s pozitivnim skupnim prirastom ter tretjim najboljšim indeksom staranja prebivalstva v Sloveniji (l. 2023) - na 100 otrok do 15. leta starosti je v občini zgolj 82 starejših oseb nad 65 let, v naselju Javorje je ta razlika še večja (na 100 otrok do 15. leta je v Javorjah 70 starejših oseb nad 65 let).

Shema 1: Širši prostorski kontekst

podatki za leto 2023	Slovenija	Občina Gorenja vas- Poljane	Javorje	Murave
površina (km²)	20 . 271	153	2 , 6	0 , 6
število prebivalcev	2 . 116 . 972	7646	218	68
gostota naseljenosti	104 , 4	49 , 9	84 , 6	107 , 7
povprečna starost prebivalcev	44	39 , 4	37 , 5	44 , 5
indeks staranja prebivalstva	142 , 9	77 , 5	68 , 1	130 , 0
skupni prirast (na 1000 prebivalcev)	3 , 3	9	/	/
število zaposlenih oseb	833 . 363	1471	/	/
stopnja delovne aktivnosti (%)	69 , 3	73 , 5	/	/
povprečna mesečna neto plača (EUR)	1 . 445 , 12	1 . 387 , 32	/	/

Tabela 1: Statistični pregled osnovnih podatkov za Slovenijo, Občino Gorenja vas - Poljane ter naselji Javorje in Murave

2. Analitični del

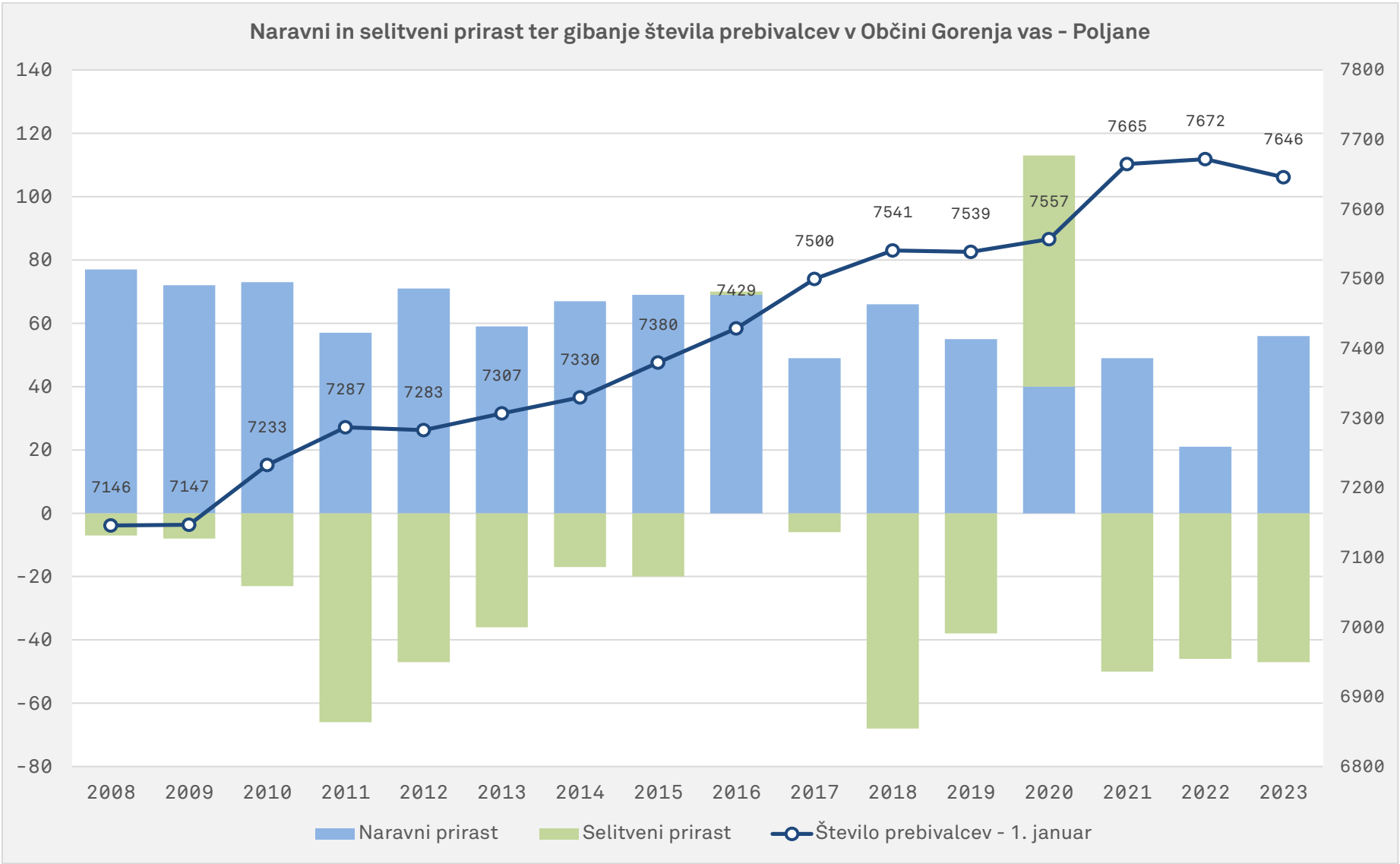
2.1. Pregled demografskih kazalcev

Občina Gorenja vas - Poljane je imela po podatkih popisa iz leta 1991 6.339 prebivalcev. Do leta 2008 se je to število povečalo na 7146, nato pa je raslo vse do leta 2022, glavni razlog je pozitiven naravni prirast. Leta 2023 je v Občini bivalo 7646 prebivalcev. Občina ima izrazito pozitiven naravni prirast, vendar ga je odtehtal negativen selitveni prirast, v zadnjih treh letih se je vsako leto odselilo okrog 50 prebivalcev.

Povprečna starost prebivalstva je v Občini občutno nižja od slovenskega povprečja. Leta 2023 je bila v Sloveniji povprečna starost 44 let, v Občini Gorenja vas - Poljane pa zgolj 39,4, torej je prebivalstvo v povprečju mlajše za skoraj 5 let. Poleg tega se je povprečna starost od leta 2008 do leta 2023 dvigala počasneje kot v Sloveniji.

Tudi indeks staranja prebivalcev v Občini odstopa od slovenskega povprečja in je izrazito boljši. V Sloveniji je indeks leta 2023 znašal 142,9, v Občini Gorenja vas - Poljane pa le 77,5. Med vsemi občinami ima Gorenja vas - Poljane tretji najboljši indeks staranja prebivalcev v Sloveniji. Indeks prikazuje številčno razmerje med prebivalci, starimi 65 ali več, in otroki, starimi manj kot 15 let. Torej je bilo v občini na 100 oseb mlajših od 15 let le 77,5 oseb starejših od 65 let, medtem ko je bilo v Sloveniji na 100 oseb mlajših od 15 let kar 142,9 oseb starejših od 65 let. Od leta 2008 se je indeks v Sloveniji iz 116,3 dvignil na 142,9 (dvig za 26,6); medtem ko se je v Občini Gorenja vas - Poljane indeks povečal iz 71,8 (2008) na 77,5 (2023), kar pomeni, da se je v 15 letih dvignil zgolj za 5,7.

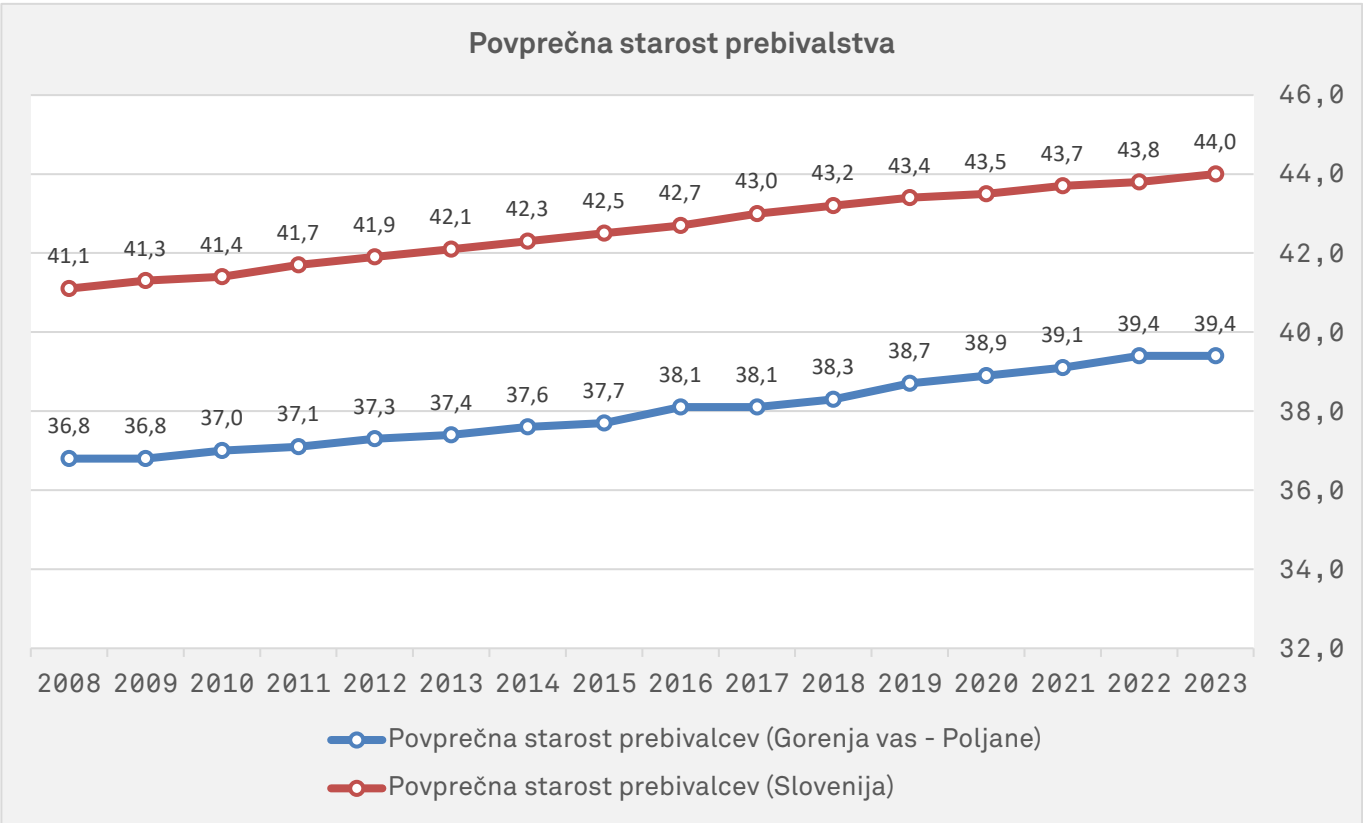
Z namenom boljšega razumevanja so predstavljeni deleži starosti prebivalstva za občino Gorenja vas - Poljane in za Slovenijo. Delež mlajših od 15 let je v občini višji od slovenskega povprečja že od leta 2008 (20,2; v Sloveniji 13,9) in ostaja višji tudi leta 2023 (20,6; v Sloveniji 15,0). Delež starejših od 65 let je bil leta 2008 nižji (14,5; v Sloveniji 16,1) in ostaja nižji tudi do leta 2023 (16,0; v Sloveniji 21,4). Razlika v prebivalstvu v starosti od 15 do 65 let je bila v letu 2008 za 4,8 odstotkov višja v Sloveniji (65,2; v Sloveniji 70,0), v letu 2023 je slovensko povprečje (63,6, v občini Gorenja vas - Poljane 63,4) boljše za 0,2 odstotka. Ugotovimo, da se število prebivalcev nad 65 let postopoma zmanjšuje, število mlajših od 15 let pa ostaja na visoki ravni že od leta 2008.

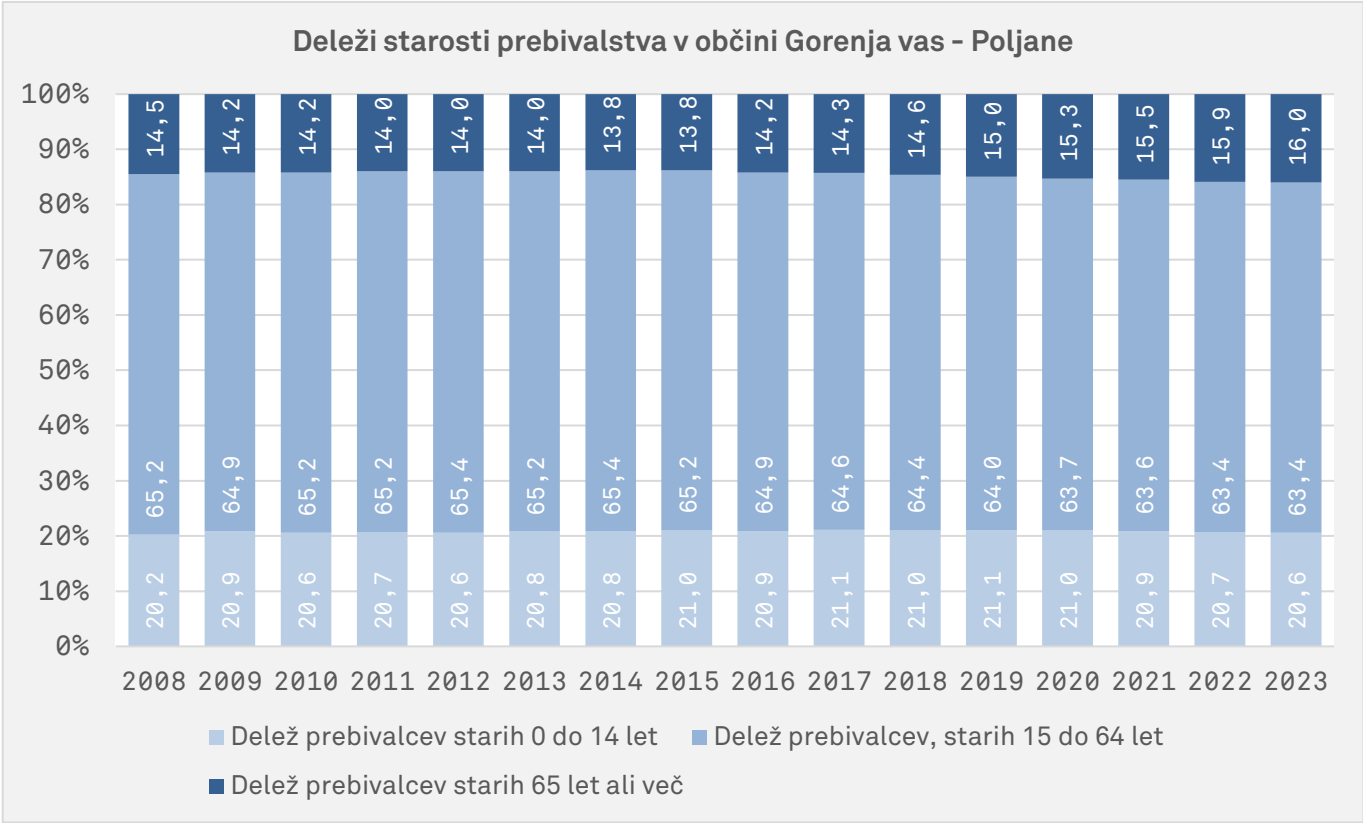
Graf 1: Naravni in selitveni prirast ter gibanje števila prebivalcev v Občini Gorenja vas - Poljane

podatek	leto															
/	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
število prebivalcev	7146	7147	7233	7287	7283	7307	7330	7380	7429	7500	7541	7539	7557	7665	7672	7646
naravni prirast	77	72	73	57	71	59	67	69	69	49	66	55	40	49	21	56
selitveni prirast	-7	-8	-23	-66	-47	-36	-17	-20	1	-6	-68	-38	73	-50	-46	-47
skupni prirast	70	64	50	-9	24	23	50	49	70	43	-2	17	113	-1	-25	9

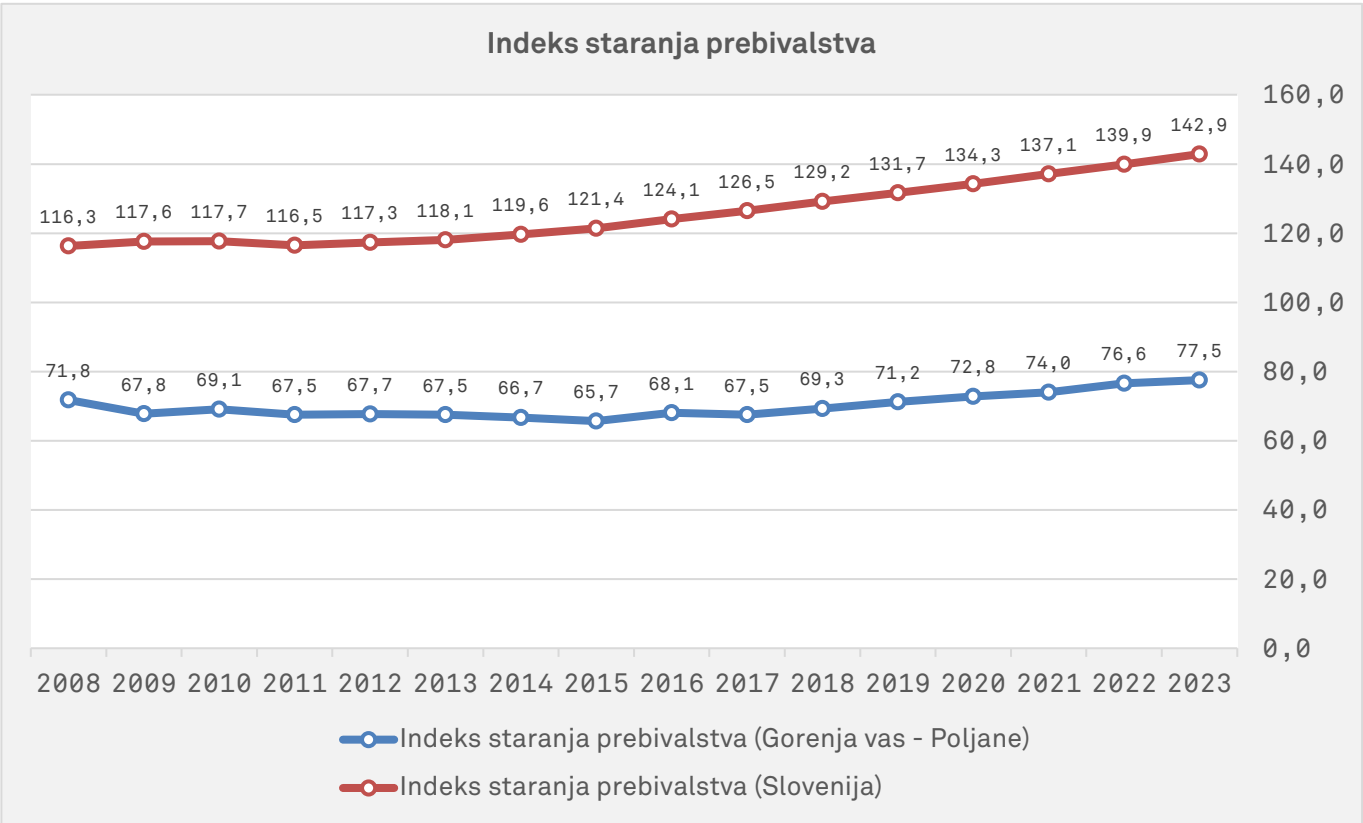
Tabela 2: Naravni, selitveni in skupni prirast ter gibanje števila prebivalcev v občini Gorenja vas - Poljane

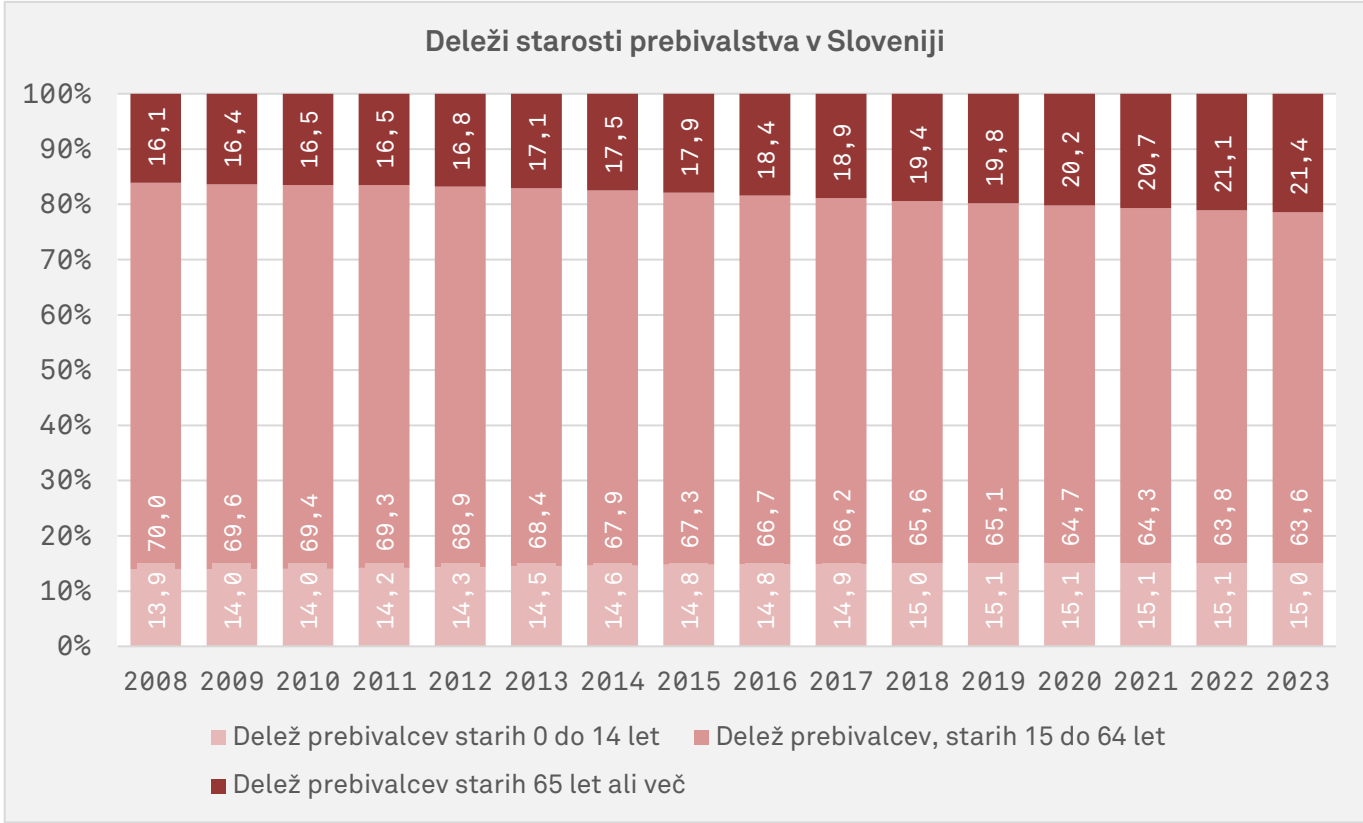
Graf 2: Povprečna starost prebivalstva

Graf 4: Delež starost prebivalstva v Občini Gorenja vas - Poljane

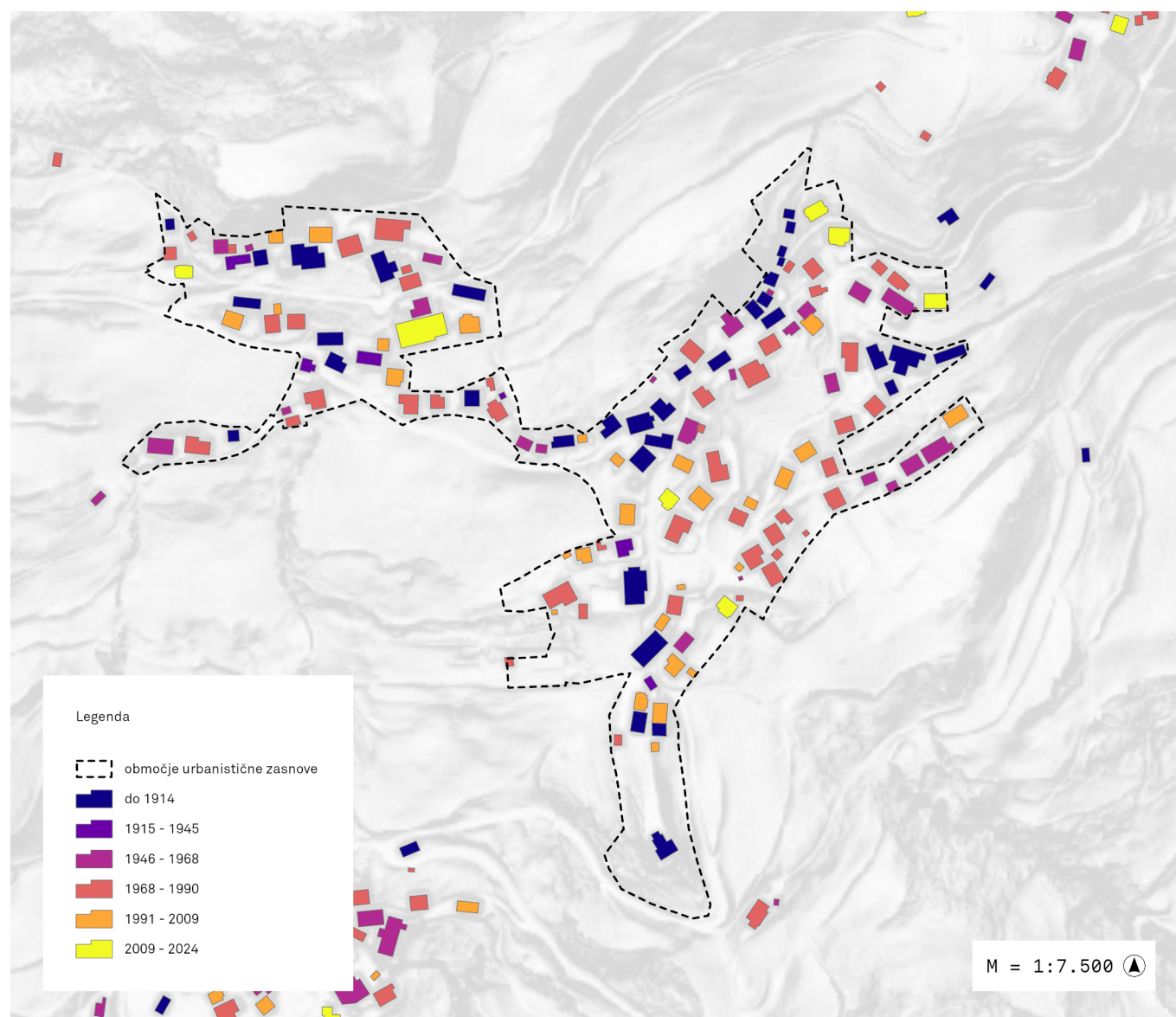

Graf 3: Indeks staranja prebivalstva

Graf 5: Delež starosti prebivalstva v Sloveniji

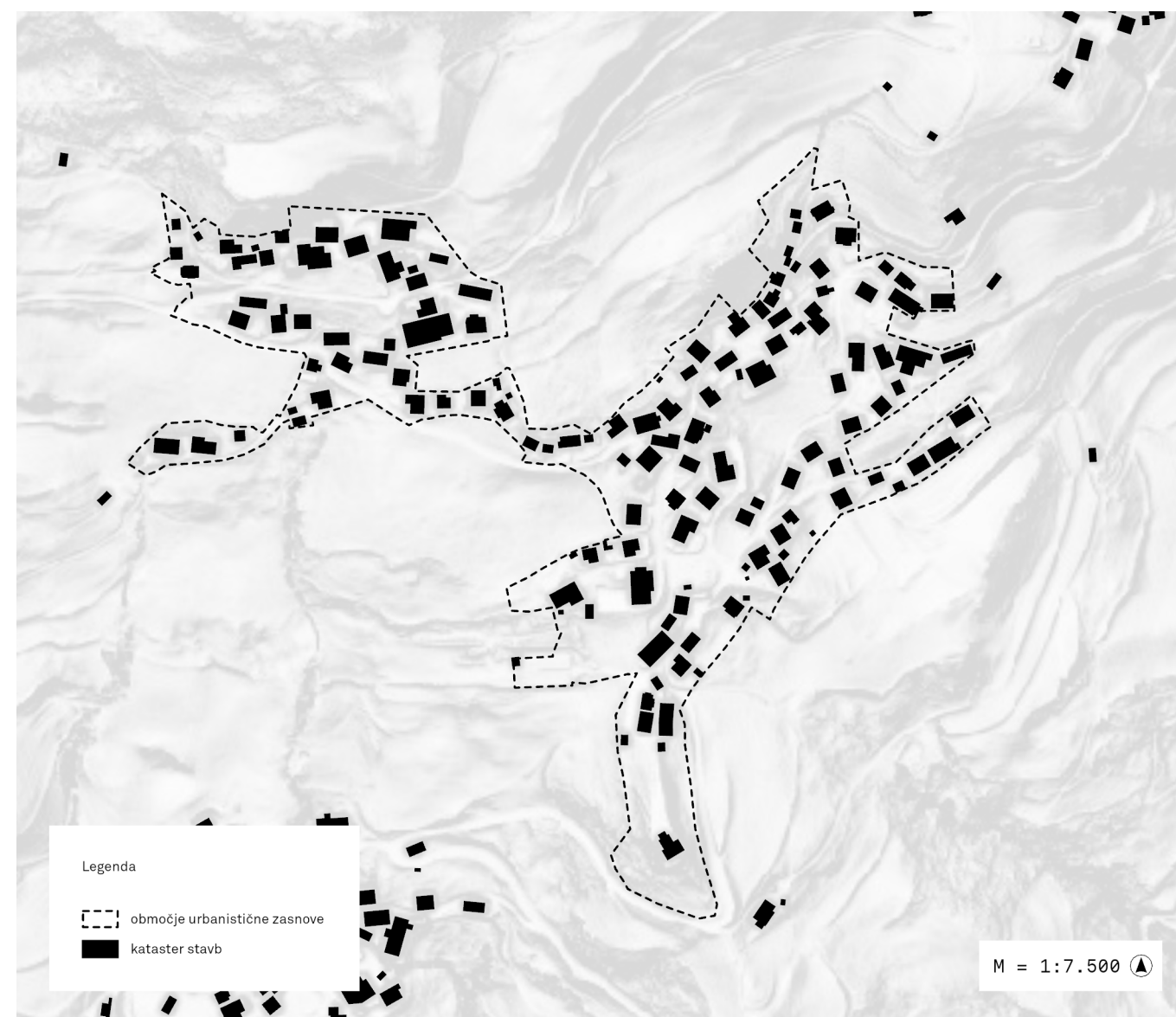
2.2. Historična analiza

Karta 1: Historična analiza

Historična analiza je pripravljena z namenom boljšega razumevanja razvoja naselij Javorje in Murave skozi čas. Lepo razvidna je prvotna razložena struktura obeh naselij. Poselitev se je oblikovala prilagojena na teren. Sprva so bila to kmetijska gospodarstva v severnem delu naselij, v bližini cerkve Sv. Tilna pa so se v bližini zgradile stavbe javnega in poljavenga značaja kot so župnišče, gostilna ter objekt današnje podružnične šole. Gradnja mlajših objektov je sledila osnovni strukturi in se prav tako prilagajala terasasti topografiji terena ter obstoječi gospodarski javni infrastrukturi.

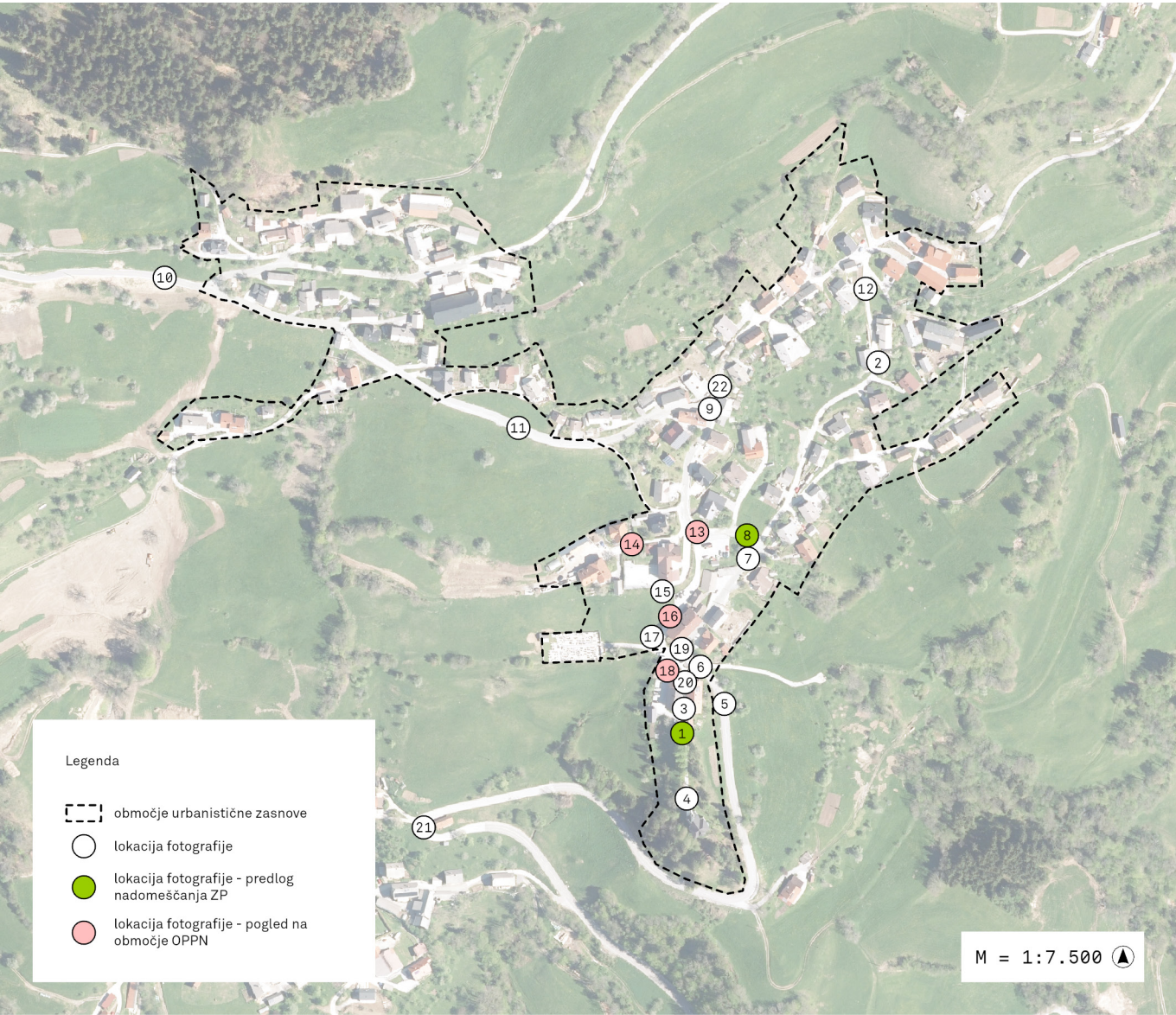
2.3. Morfološka analiza

Karta 2: Morfološka analiza

Kot je razvidno že iz historične analize, je morfologija prilagojena topografiji terena in se vije po terasah. Dobro je razvidna grozdasta oblika starejših kmetijskih gospodarstev ter nadaljna zgostitev pozidave ob cestni infrastrukturi. Opazna je razlika med objekti večjega merila, med njimi so kmetijsko gospodarski objekti ter prej omenjeni gostilna in podružnična šola. Zaradi dominante cerkve Sv. Tilna, ki je zgrajena na pomolu, se je središče naselja Javorje oblikovalo nekoliko severneje ob vstopu v naselje. Naselji sta povezani preko terase nad lokalno cesto, ki vodi naprej tudi do Starega Vrha in Blegoša (znani izletniški točki).

2.4. Fotoanaliza

Karta 3: Fotoanaliza

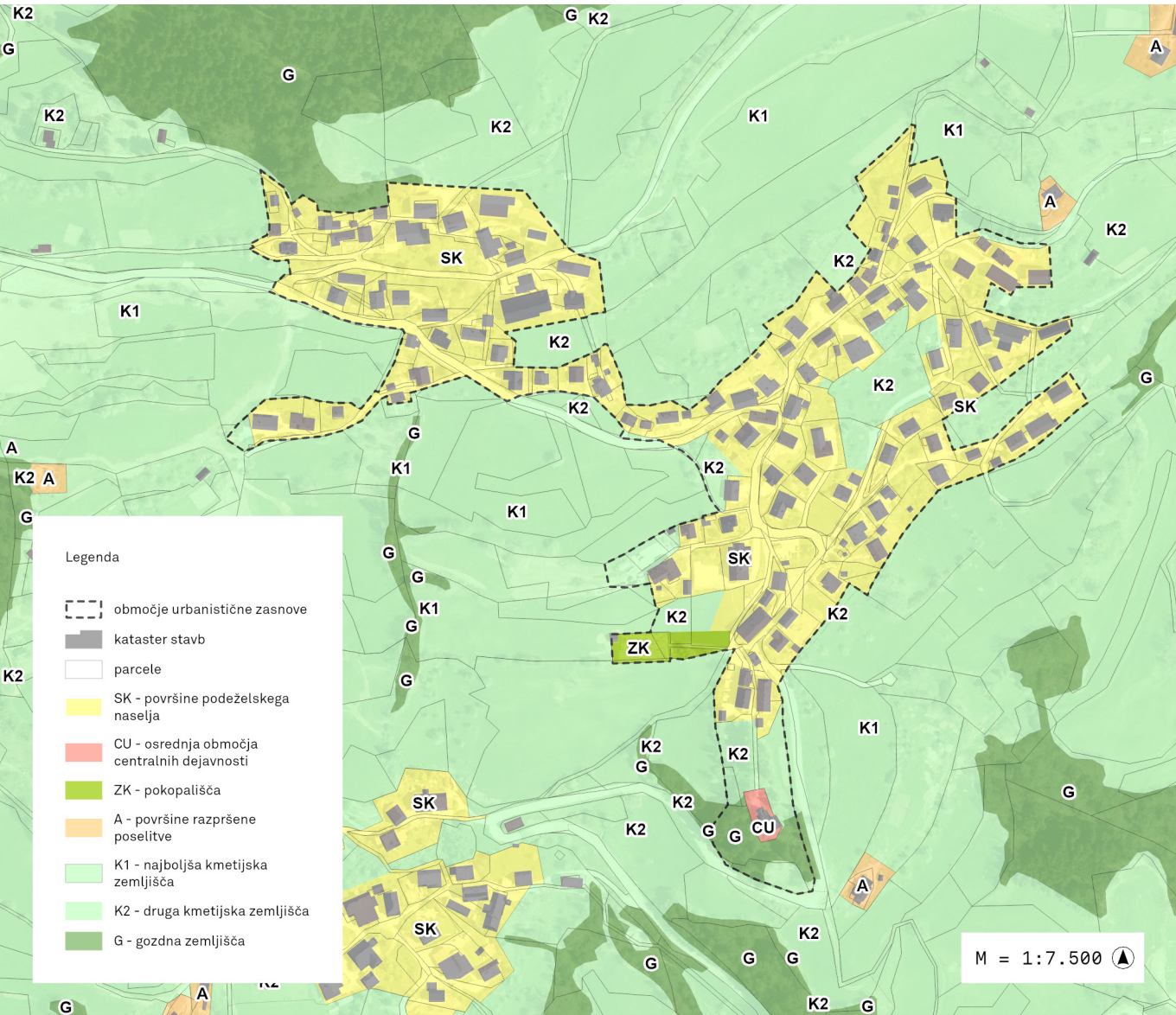
1	pot do cerkve Sv. Tilna	12	pogled na zahodni del Javorij
2	poslikava pri gasilskem domu	13	podružnična osnovna šola Javorje
3	poslikava pri župnišču	14	šolsko igrišče
4	cerkev Sv. Tilna	15	gostilna Blegoš
5	vstop v naselje Javorje	16	pokopališče Javorje
6	ozko grlo ob vstopu v naselje	17	garaža za gasilski avto, župnišče in javno parkirišče
7	križišče v centru naselja	18	avtobusna postaja
8	znamenje padlega meteorita in pogled na javno parkirišče	19	kapelica ob gostilni Blegoš ter zapuščena hiša
9	severno križišče v smeri Starega Vrha in Blegoša	20	dostop do cerkve med župniščem in stanovanjskim objektom
10	pogled na naselje Murave	21	kozolec toplar ob cesti proti Javorjam
11	pogled na Javorje z SV in dominanta cerkev Sv. Tilna	22	cesta proti SZ delu Javorij

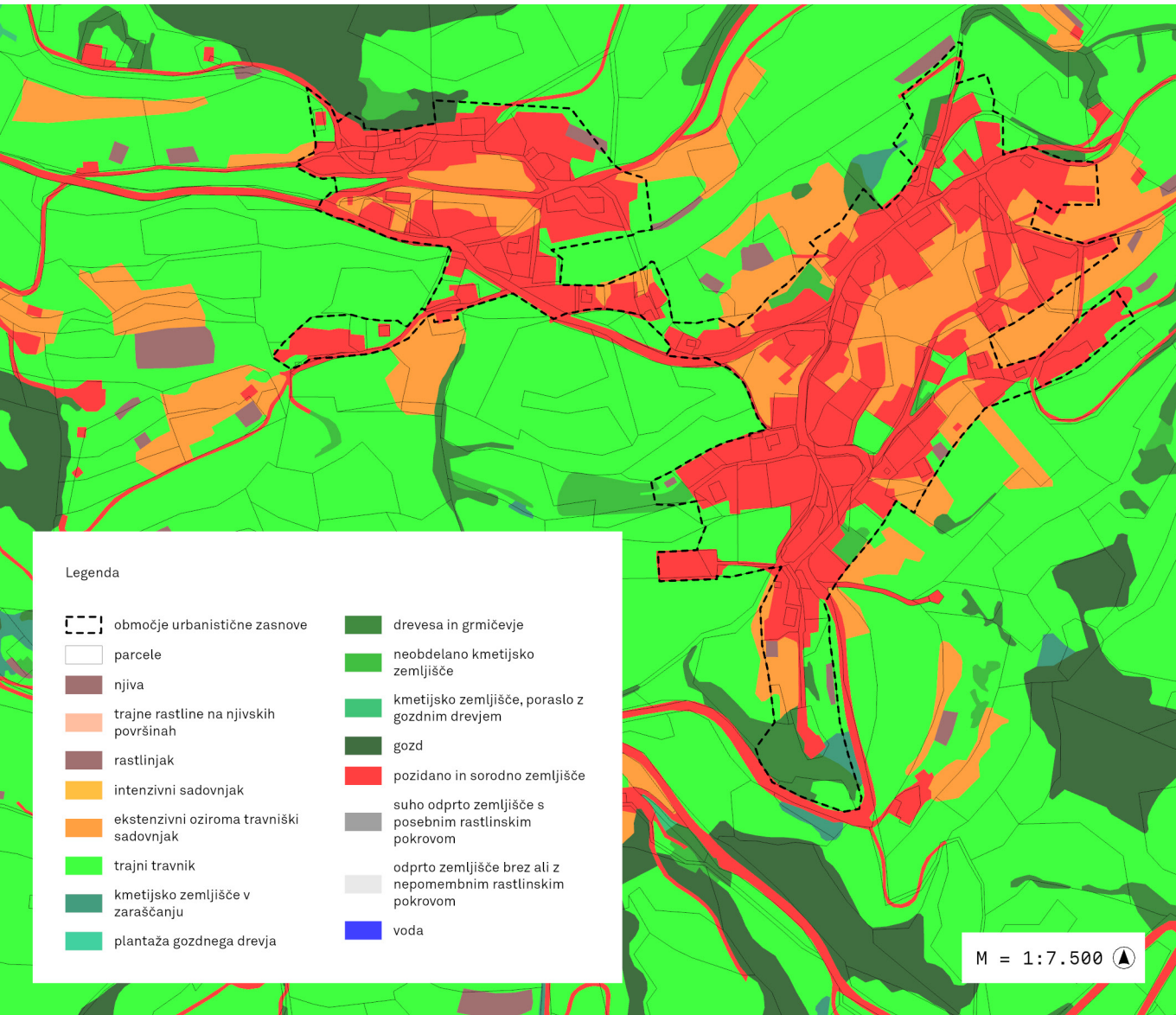
2.5. Namenska raba prostora

Karta 4: Namenska raba prostora

Namenska raba prostora v območju urbanistične zasnove so površine podeželskega naselja (SK), ki so namenjene površinam kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi in bivanju. Znotraj območja urbanistične zasnove so zajete tudi vrzeli kmetijskih zemljišč (K2), nekatere med njimi so v naravi že pozidane. Na jugovzhodnem delu naselja je urejeno pokopališče s pripadajočimi površinami za njegovo širitev (ZK); iz strateškega dela izhaja, da širitev ni predvidena. Cerkev Sv. Tilna predstavlja edino območje centralnih dejavnosti, ki ga obdajajo gozdna in kmetijska zemljišča.

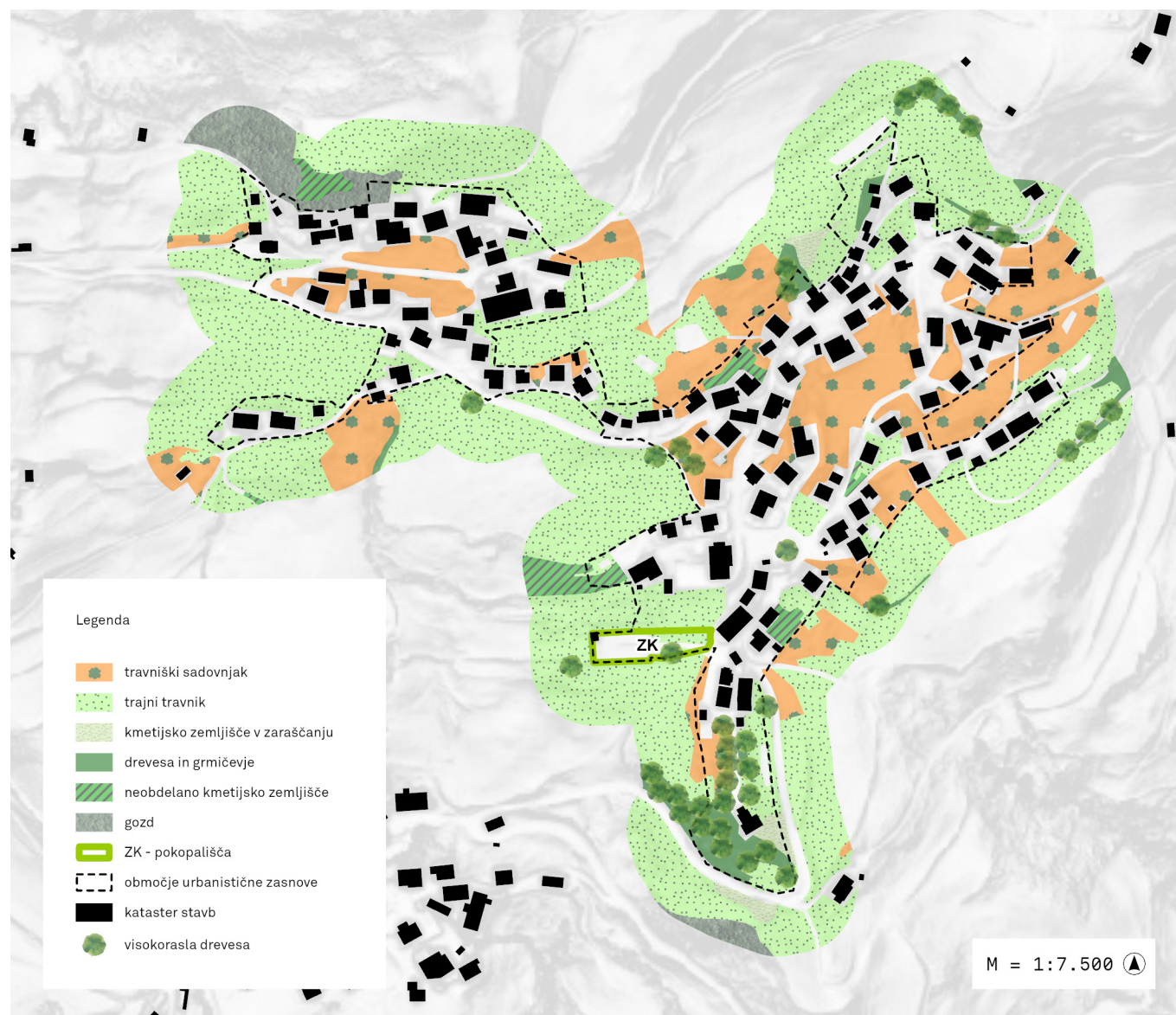
2.6. Dejanska raba prostora

Karta 5: Dejanska raba prostora

Dejanska raba zemljišč nam prikaže realnejšo sliko pozidanih in nepozidanih območij. Med stavbno rabo so razvidne večje površine ekstenzivnih oziroma travniških sadovnjakov, med njimi najdemo tudi vrzeli kmetijskih zemljišč. Med stavbnimi zemljišči podeželskega naselja so zajeti tudi trajni travniki, glede na stavbno rabo lahko predstavljajo rezerve za izgradnjo stanovanjskih objektov. Zaradi topografije terena je na območju malo njivskih površin, nekaj je tudi površin kmetijskih zemljišč v zaraščanju ter območij dreves in grmičevja.

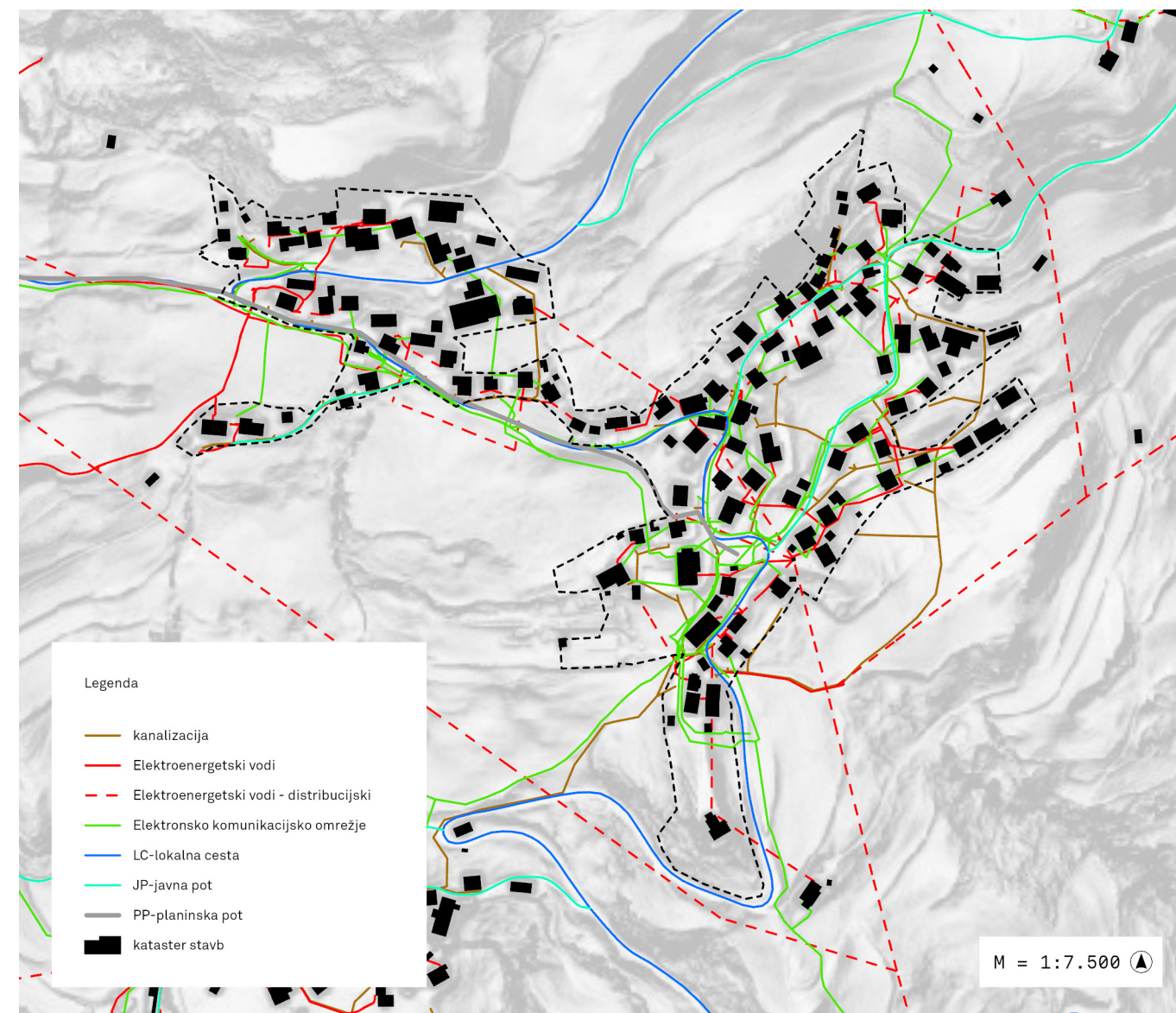
2.7. Analiza zelenih površin

Karta 6: Analiza zelenega sistema

Območij namenske rabe zelenih površin z izjemo območja pokopališča v naselju ni, zato so dodani izseki zelenih površin po dejanski rabi zemljišč. Po dejanski rabi je v območju urbanistične zasnove zelenih površin veliko več. Evidentirana so tudi visokorasla drevesa, ki so najbolj opazna ob cerkvi Sv. Tilna in so oblikovana v drevored, ki vodi do cerkve. Razen opisanega drevoreda načrtnih zasaditev visokoraslih dreves ni, izjemoma so v naselju ohranjena starejša drevesa, kot sta ta ob pokopališču in znamenju padlega meteorita ob glavnem parkirišču. Po dejanski rabi prednjačijo trajni travniki ter ekstenzivni sadovnjaki, slednji so pomemben gradnik identitete prostora in so v večini locirani ob terasah, torej se prilagajajo topografiji terena.

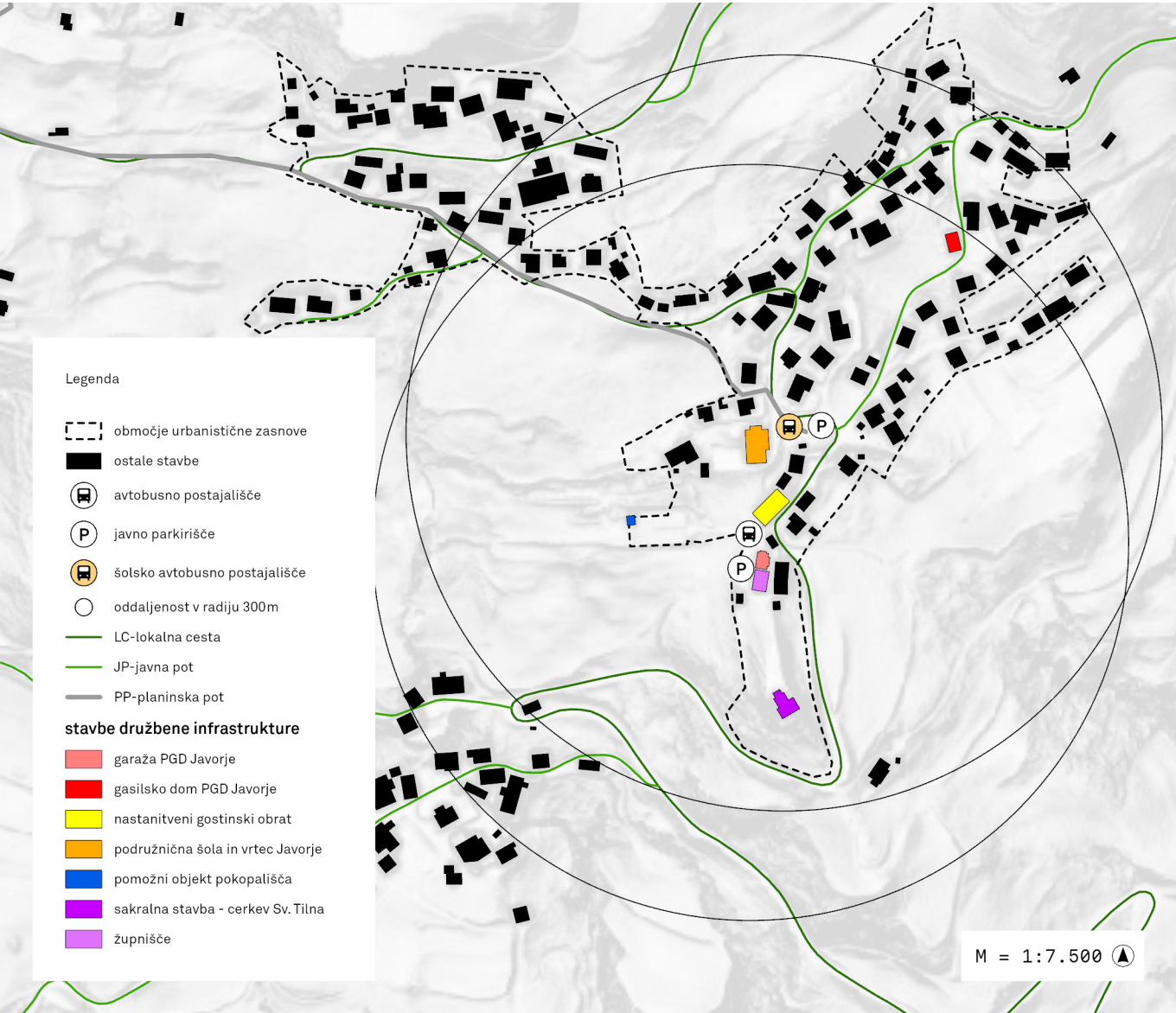
2.8. Analiza gospodarske javne infrastrukture

Karta 7: Gospodarska javna infrastruktura

Gospodarska javna infrastruktura je prikazana z namenom razumevanja trenutnega stanja ali organizacije v prostoru. Prednostno se z gospodarsko javno infrastrukturo opremlja območja namenjena stanovanjem in centralnih dejavnostim. Trenutno so zgrajeni komunalni vodi fekalne kanalizacije, elektronskih komunikacij, elektroenergetski daljnovodi in kablovodi. Poleg teh pa je v naselju izgrajen tudi vodovod, ki pa zaenkrat še ni zaveden v javni evidenci podatkov. Prikazana je cestna infrastruktura po kategorizaciji; v območju urbanistične zasnove so lokalne ceste, javne poti, planinska pot in gozdne ceste.

2.9. Analiza družbene infrastrukture in dostopnosti

Karta 8: Analiza družbene infrastrukture in dostopnosti

Analiza družbene infrastukture in dostopnosti je pripravljena z namenom razumevanja organizacije lokalnega središča naselja Javorje, ki se je oblikovalo nad pomolom, kjer stoji cerkev Sv. Tilna. Skupek stavb družbene infrastrukture zajema objekta gasilskega doma (osnovni stoji v SZ delu naselja, garažni pa poleg župnišča - zaradi boljše dostopnosti), župnišče, cerkev, pomožni objekt s pokopališčem, podružnično šolo in vrtec Javorje. V neposredni bližini sta tako urejeni tudi dve avtobusni postaji ter javno parkirišče ob lokalni cesti ter javno parkirišče za obisk cerkve in pokopališča. Na karti sta označena radija v razdalji 300 metrov, ki prikažeta okvirno dostopnost do družbene infrastrukture v 5. minutah hoje. Med cestno infrastrukturo je razvidna tudi planinska pot, ki vodi od avtobusnega postajališča in parkirišča proti Staremu Vrh in Blegošu.

3. Konceptualni del

3.1. Koncept razvoja lokalnega središča

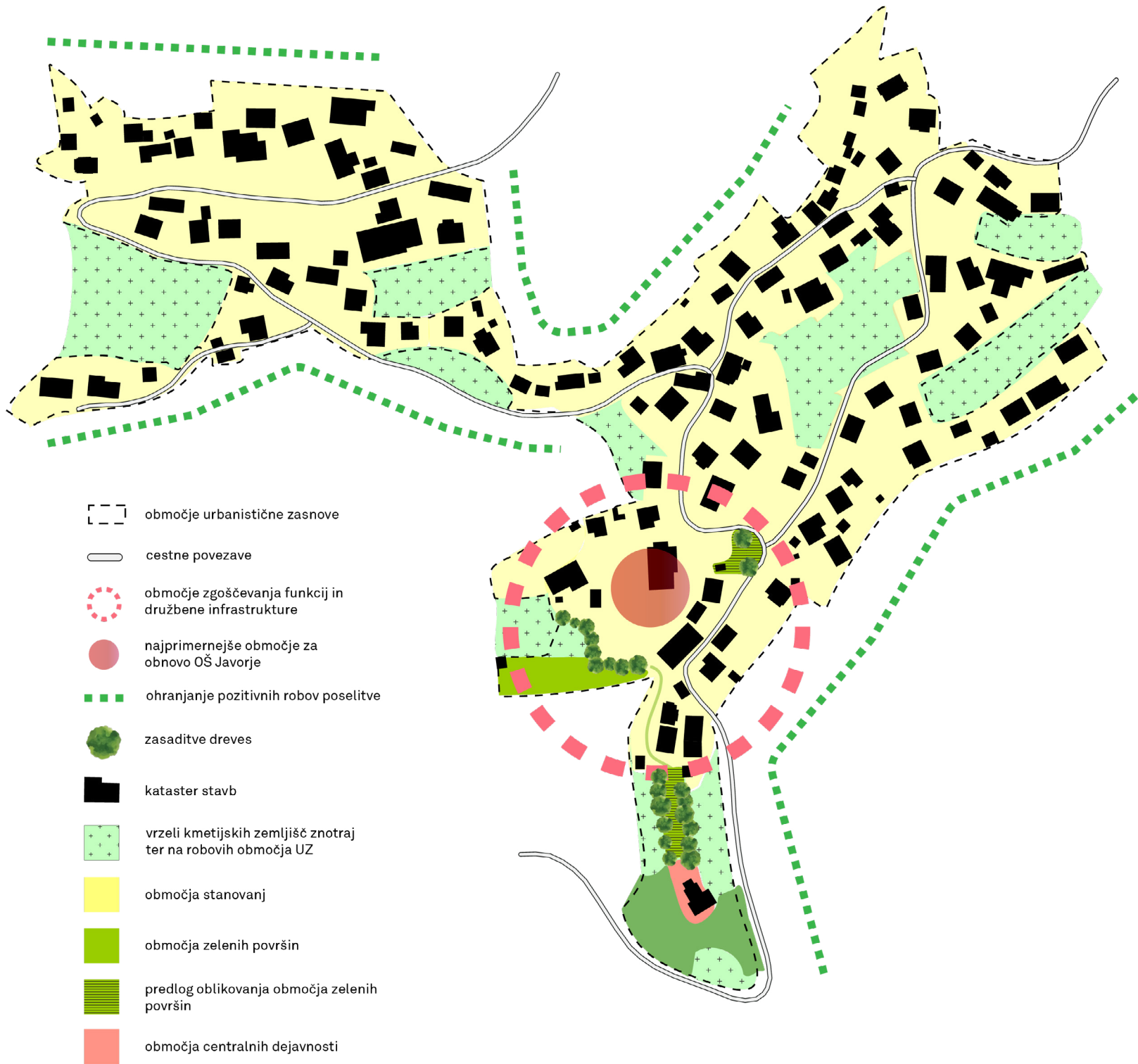
Koncept razvoja je izdelan glede na glavne predizpozicije za krepitev naselja Javorje kot lokalnega središča v občini Gorenja vas - Poljane.

V ta namen je označeno območje zgoščevanja funkcij in družbene infrastrukture. Območje je začrtano ob že vzpostavljenem jedru naselja, kjer so se skozi čas strnili objekti družbene infrastrukture in ostale površine javnega značaja.

V konceptu je razviden predlog zasaditve dreves, ki bi dodatno okrepil značaj območja. Ob cerkvi Sv. Tilna je že vzpostavljen drevored, ki pa dejansko stoji na območju kmetijskih zemljišč, zato je v konceptu kot ukrep za zaščito drevoreda predlagana sprememba v območje zelenih površin. Zasaditev dreves ob pokopališču je oblikovana kot zeleni pas, ki bi ustvaril zeleno bariero med pokopališčem in podružnično šolo in vrtcem, poleg tega bi z opisano ureditvijo poudarili prostorsko navezavo in s tem okrepili značaj prostora.

S pomočjo morfološke analize prepoznana terenu prilagojena pozidava jasno prikaže robove stavbnih zemljišč, ki so se oblikovala skozi čas. Kljub dejstvu, da pozidava na določenih mestih odstopa od terasaste strukture topografije so dobro razvidni robovi poselitve. Za ohranjanje identitete prostora je pomembno ohranjanje pozitivnih robov poselitve. Kmetijska zemljišča znotraj območja urbanistične zasnove ter na robovih naj se ohranjajo. Razvoj stanovanjskih območij naj se prednostno usmerja v zgoščevanje na že vzpostavljenih stavbnih zemljiščih. Glede na pomanjkanje rezerv za razvoj začrtanega območja zgoščevanja funkcij je tam predlagana širitev stavbnih zemljišč.

Z oblikovanjem nove zelene površine se poleg členitve prostora (med pokopališčem in območjem osnovne šole) izboljšuje kakovost bivalnega okolja ter izboljša podoba naselja. Prav tako se z vidika vizualnega vpliva usmerja poglede v območje pokopališča, ki se zliva z zelenim ozadjem odprte krajine Poleg tega zelena površina na območju urejanja zagotavlja učinke z vidika blaženja škodljivih vplivov voda, erozije in plazljivosti.

Shema 2: Koncept razvoja lokalnega središča

3.2. Koncept zelenega sistema

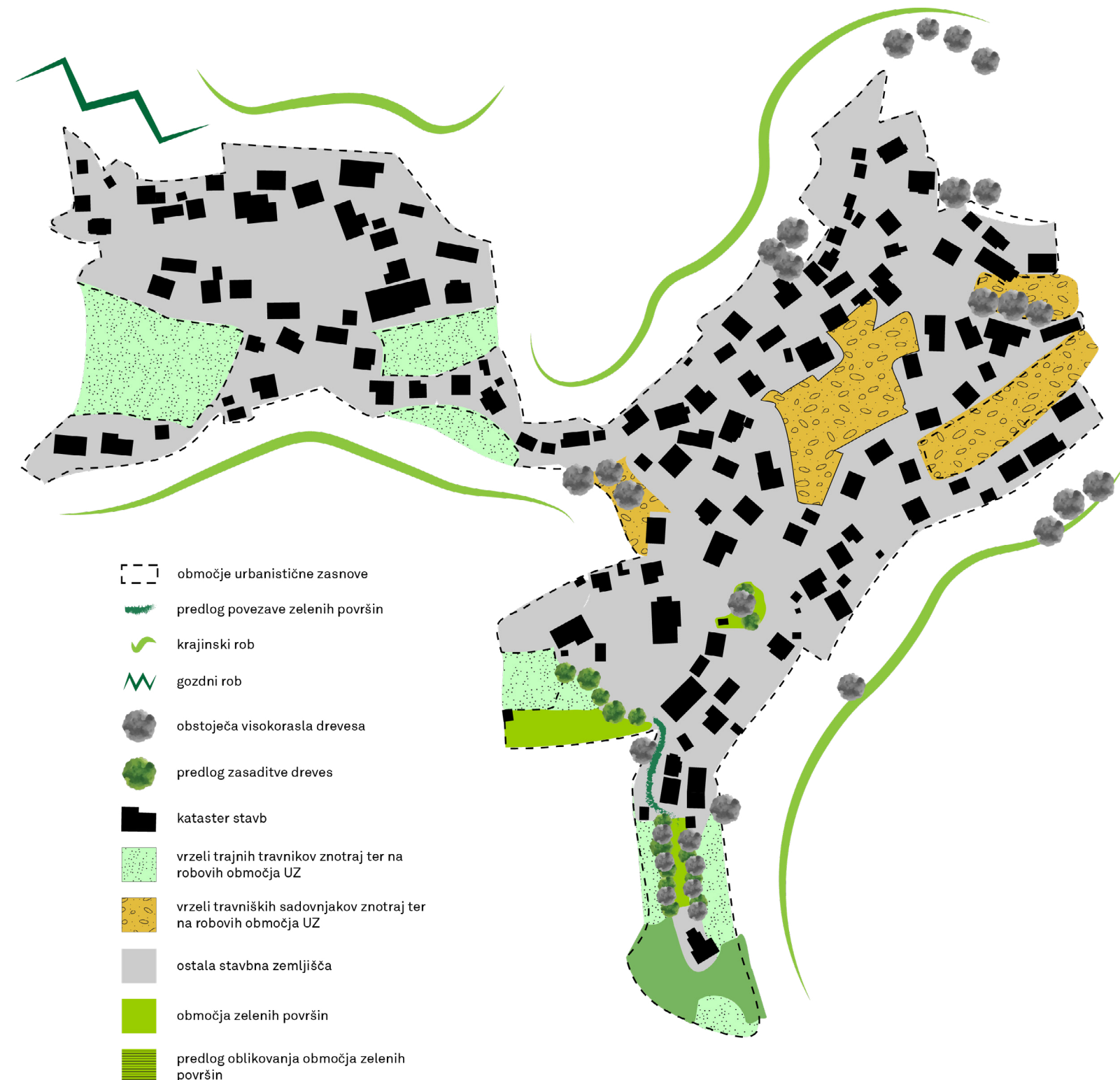
Koncept zelenega sistema predstavlja zelene površine v naselju in njegovem zaledju. Zelene površine so nosilke ekoloških in agrarnih funkcij in hkrati predstavljajo okolje zadovoljevanja potreb prebivalcev (oddih, rekreacija, sprostitve). Kot opisano v konceptu prostorskega razvoja, je edino območje zelenih površin po namenski rabi območje pokopališča z namensko rabo ZK. Na podeželskih območjih so zelene površine ena od bistvenih danosti, ki povečajo kvaliteto bivanja. Zeleni sistem naselja v večinoma ni vzpostavljen zaradi obširnega zaledja zelenih površin, ki jih ponuja podeželje.

Označeni so tudi krajinski robovi, ki predstavljajo predlagano prekinitev širjenja poselitve. Glavni razlog za to je prilagajanje pozidave glede na topografijo, na ta način so se krajinski robovi tudi oblikovali. Gozdni rob je prisoten le na severvzhodnem robu naselja Murave.

Znotraj in na robovih območja urbanistične zasnove so obstoječe označene obstoječe vrzeli trajnih trajnikov in travniških sadovnjakov ter obstoječa visokorasla drevesa.

Spremembe so v prvi vrsti predvidene na območju jedra lokalnega središča, kjer se predlaga preureditev območja pokopališča. S spremembo namenske rabe znotraj območja predvidenega OPPN (z izvzemom namenske rabe ZK), bi se zelene površine nadomeščale znotraj območja urbanistične zasnove.

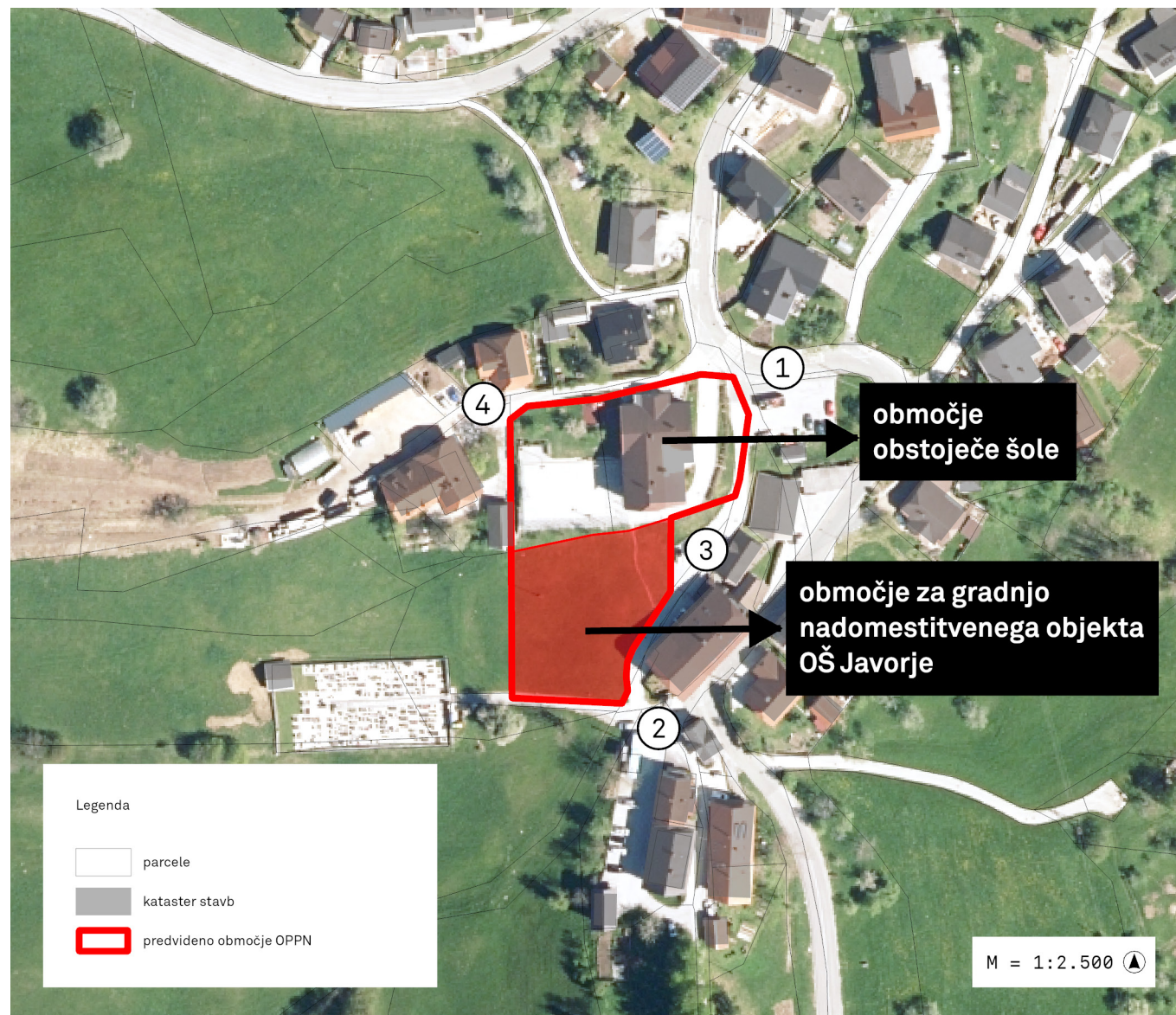
Predlagane preureditve ob cerkvi Sv. Tilna, osrednjem parkirišču in na območju namenske rabe ZK ob pokopališču v prvi vrsti služijo krepitvi že vzpostavljenega jedra naselja, s katerimi bi se povečala njegova prepoznavnost. V naravi že vzpostavljen drevored, ki vodi do cerkve Sv. Tilna bi z zelenim pasom zaščitili in ga na ta način ohranili. Zelena bariera z zasaditvijo med pokopališčem in jedrom naselja bi hkrati ločila (pogled) ter povezala ostalo okolico (povezava s drevoredom do cerkve).

Shema 3: Koncept zelenega sistema

4. Podrobne usmeritve

4.1. Predvideno območje OPPN za obnovo

Karta 9: Predvideno območje OPPN za obnovo na ortofoto posnetku

Obstoječi kompleks podružnične šole se nahaja na zemljiščih parc. št. 479/1 in 479/2 obe k.o. 2038 Dolenčice. Na zahodni strani sta ob stavbi obstoječe šole urejena manjše športno igrišče šole in otroško igrišče za potrebe vrtca.

Območje kompleksa šole na severni, zahodni in vzhodni strani meji na obstoječe pozidane površine naselja, na nižje ležeči južni strani pa so nepozidane travnate površine in pokopališče, ki je v smeri jugo-zahodno od obstoječega kompleksa podružnične šole oddaljeno prib. 50 m.

Teren na obravnavanem območju je razgiban in se v območju šole generalno dviguje v smeri proti severozahodu. Zaradi razgibanega terena je obstoječi kompleks šole v prostor umeščen na različnih nivojih nad dostopno cesto, ki poteka neposredno ob vzhodnem robu območja.

Dostop do objekta je zagotovljen z vzhodne strani preko obstoječe kategorizirane ceste (LC 401023 Zapreval-Poljane), ki predstavlja glavno prometno povezavo skozi naselje, in preko nekategorizirane ceste, ki pelje mimo Gostilne Blegoš in pokopališča ter po vzhodnem robu kompleksa šole. Uporabniki šole in vrtca imajo možnost parkiranja zagotovljeno na območju obstoječega javnega parkirišča, ki se nahaja med stavbo šole in glavno cesto skozi naselje, parkiranje pa je zagotovljeno tudi na jugovzhodni strani ob nekategorizirani dovozni cesti pod stavbo.

Nadomestitveni objekt je predviden južno od obstoječega kompleksa podružnične šole na zemljišču s parc. št. 466/8, k.o. 2038 Dolenčice.

Obravnavano območje predstavlja nepozidane travnate površine južno pod obstoječim kompleksom šole. Teren je razgiban in se generalno dviguje v smeri severozahod proti lokaciji obstoječe šole. Na skrajnem južnem delu se teren nahaja na koti prib. 695 m, na severnem delu pri obstoječi šoli, kjer je teren najvišji, pa na koti prib. 705 m, kar pomeni višinsko razliko med najvišjim in najnižjim delom območja prib. 10 m. Dostop do lokacije je enako kot do obstoječe šole zagotovljen z vzhodne strani preko obstoječe nekategorizirane ceste mimo Gostilne Blegoš, ki se na S strani priključuje na javno cesto LC 401023 (Zapreval-Poljane).

Območje za gradnjo nadomestitvenega objekta šole skupaj z obstoječimi površinami šole predstavlja območje predvidenega OPPN. Na območju lokacije obstoječe šole bo določena ustrezna nadomestna regulacija prostora (npr. športni park), ki bo skupaj z nadomestitvenim objektom tvorilo funkcionalno in zaokroženo območje šole.

Dostop do obstoječega pokopališča ostaja nespremenjen preko južne dostopne ceste. Dostop do nadomestitvenega objekta šole je dodatno možen tudi z obstoječe ceste, ki poteka ob vzhodnem robu obravnavanega območja.

4.2. Predlogi urejanja jedra lokalnega središča

4.2.1. Predlog urejanja št. 1

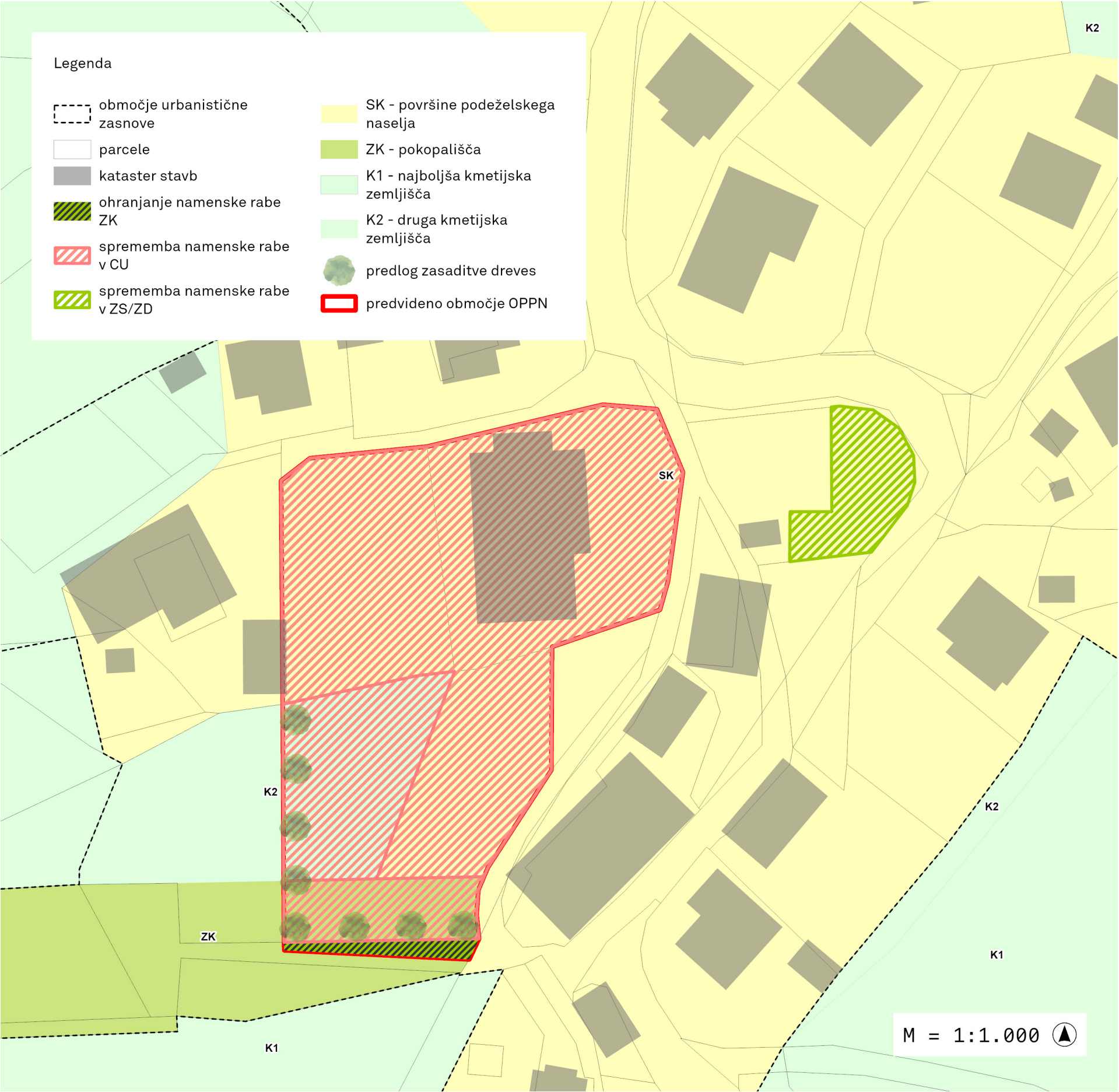
Predlog urejanja lokalnega središča Javorje se nanaša na ureditev predvidenega območja OPPN, ki zajema 3 različne kategorije namenske rabe in sicer površine podeželskega naselja (SK), območje pokopališča (ZK) in del drugega kmetijskega zemljišča (K2) na vzhodni strani. OPPN za obnovo predvideva spremembo namenske rabe na delu območja OPPN v območje osrednjih centralnih dejavnosti (CU) z izvzemom območja pokopališča (ZK) in drugih kmetijskih zemljišč (K2) za namen prenove podružnične šole in vrtca Javorje. V analitičnem delu je dobro razvidna potreba po novi vzgojno-izobraževalni družbeni infrastrukturi. Lokacija in območje OPPN sta smiselno umeščeni predvsem zaradi že vzpostavljenih funkcij v območju lokalnega središča ter dobre dostopnosti prostora.

Bistveno postane vprašanje nadomeščanja zemljišč ZK, saj je bilo z zdajšnjo namensko rabo zemljišče predhodno rezervirano za širitev pokopališča, vendar realizacija širitve ni predvidena. Predlog urejanja št. 1 predstavi možnost nadomeščanja območja zelenih površin ob javnem parkirišču, ki je v neposredni bližini obstoječe podružnične šole. Na označenem območju je postavljeno znamenje padlega meteorita Javorje, mimo katerega je speljana peš pot, na območju se nahajata dve drevesi. Območje je smiselno opredeliti kot območje zelenih površin z namenom zavarovanja območja pred nadaljno pozidavo ter z namenom vzpostavitve stalne zaščite obstoječega zelenja.

Na predvidenem območju OPPN se robni pas namenske rabe ZK ohrani z namenom uskladitve dejanskega stanja poteka dostopne poti. Ob poti se vzpostavi zelena bariera (zasaditev drevoreda), ki bi pokopališče vizualno ločila in zamejila poglede s severne in zahodne strani. Tako bi se vzpostavila tudi vizualna povezava med pokopališčem in cerkvijo Sv. Tilna.

	sprememba namenske rabe	površina (m²)
predvideno območje OPPN za obnovo	sprememba namenske rabe v CU (iz SK)	2817
	sprememba namenske rabe v CU (iz K2)	615
	sprememba namenske rabe v CU (iz ZK)	296
	ohranjanje namenske rabe ZK	67
nadomeščanje zelenih površin	sprememba namenske rabe v ZS/ZD	296

Tabela 3: Spremembe namenske rabe s površinami - predlog. št. 1

Karta 10: Predlog urejanja št. 1

4.2.2. Predlog urejanja št. 2

Predlog urejanja št. 2 predvidi zamenjavo oziroma nadomeščanje zelenih površin na območju že vzpostavljenega drevoreda ob cerkvi Sv. Tilna.

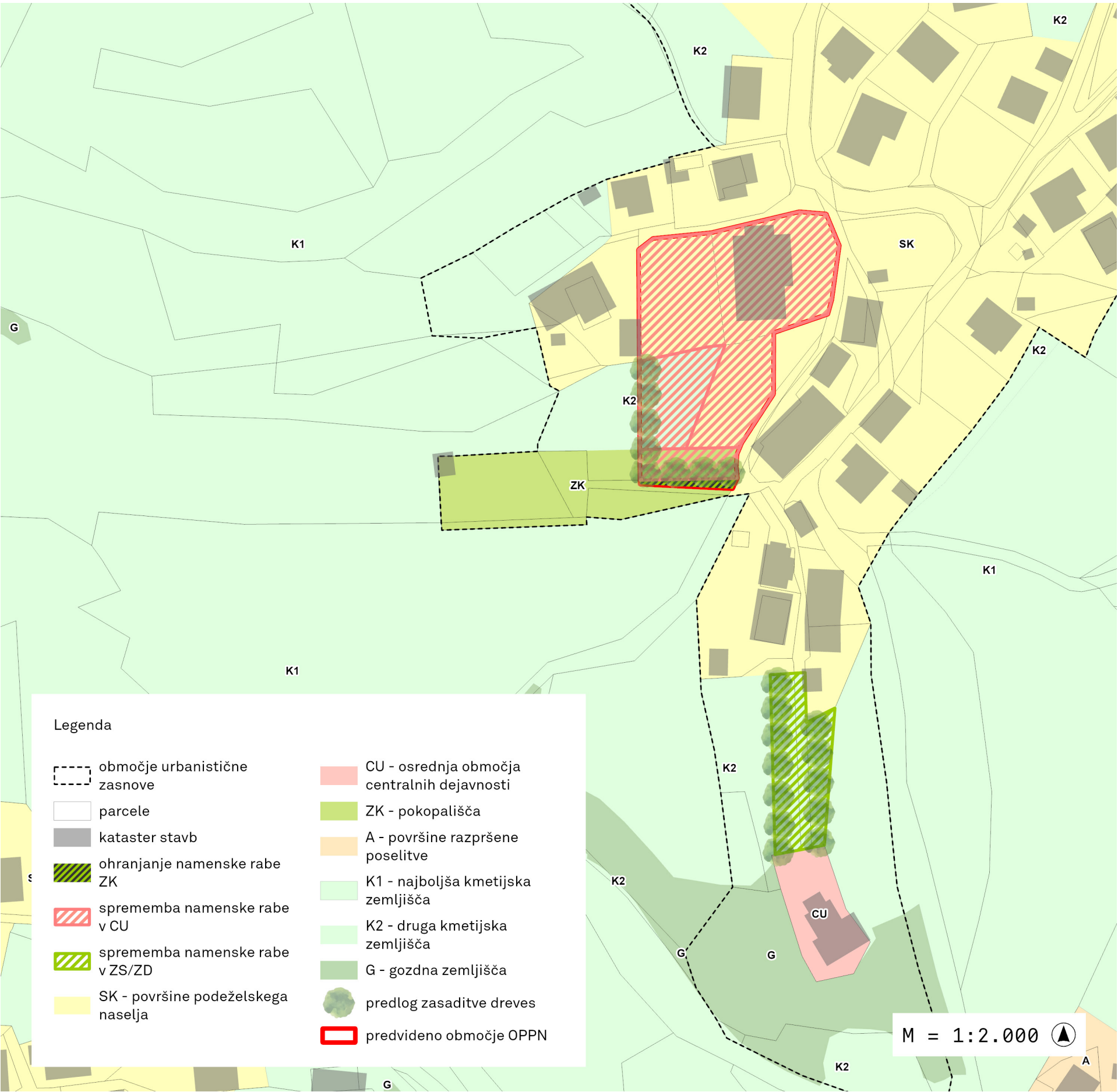
Rešitev je smiselna zaradi poudarjanja prostorske dominante cerkve Sv. Tilna in ureditve drevoreda ter njegovo zaščito za prihodnje uporabnike. Drugi razlog za to je tudi dejanska raba prostora, saj se prostor dostopa do cerkve uporablja za potrebe športne vzgoje šolskih otrok. S tega vidika bi bila primerna namenska raba ZP - zelene površine za oddih, rekreacijo in šport. Na lokaciji je prisotna urbana oprema v obliki klopi in košev. Območje drevoreda je potrebno vzdrževati, da se ohrani tudi v bodoče.

Na območju OPPN je kot pri prejšnjem predlogu predlagana zelena bariera in sprememba namenske rabe v osrednje območje centralnih dejavnosti za namen izgradnje nove podružnične šole ter pripadajoče infrastrukture in ostale opreme.

Z zasaditvijo drevoredne poteze se zagotavlja dodatna zaščita pred naravnimi nesrečami (koreninski sistem dreves utrjuje tla in preprečuje erozijo). Hkrati se s tem rešuje zajem padavinske vode, pri čemer se z večjo zeleno površino na raščenem terenu zagotavlja zmanjševanje hipnega odtoka padavinske vode, ki povečuje površinski odtok vode, zmanjšuje pronicanje v tla in pospešuje osuševanje tal. Zelene površine tudi izboljšujejo mikroklimatske kakovosti (senčenje okolice ter s tem zmanjševanje temperature). Zelena poteza členi prostor oz. ločuje območje dveh z vidika uporabnika različnih rab prostora. Z vidika zagotavljanja varstva pred škodljivimi vplivi je potrebno drevesne vrste za saditev drevoreda ustrezno določiti in sicer predlagamo za saditev z vrstami, ki imajo globoke korenine in so nižje rasti kot npr. Acer campestre sp., Sorbus aria, Sorbus aucuparia, Prunus mahaleb, ipd.

	sprememba namenske rabe	površina (m²)
predvideno območje OPPN za obnovo	sprememba namenske rabe v CU (iz SK)	2817
	sprememba namenske rabe v CU (iz K2)	615
	sprememba namenske rabe v CU (iz ZK)	296
	ohranjanje namenske rabe ZK	67
nadomeščanje zelenih površin	sprememba namenske rabe v ZS/ZD	895

Tabela 4: Spremembe namenske rabe s površinami - predlog. št. 2

Karta 11: Predlog urejanja št. 2

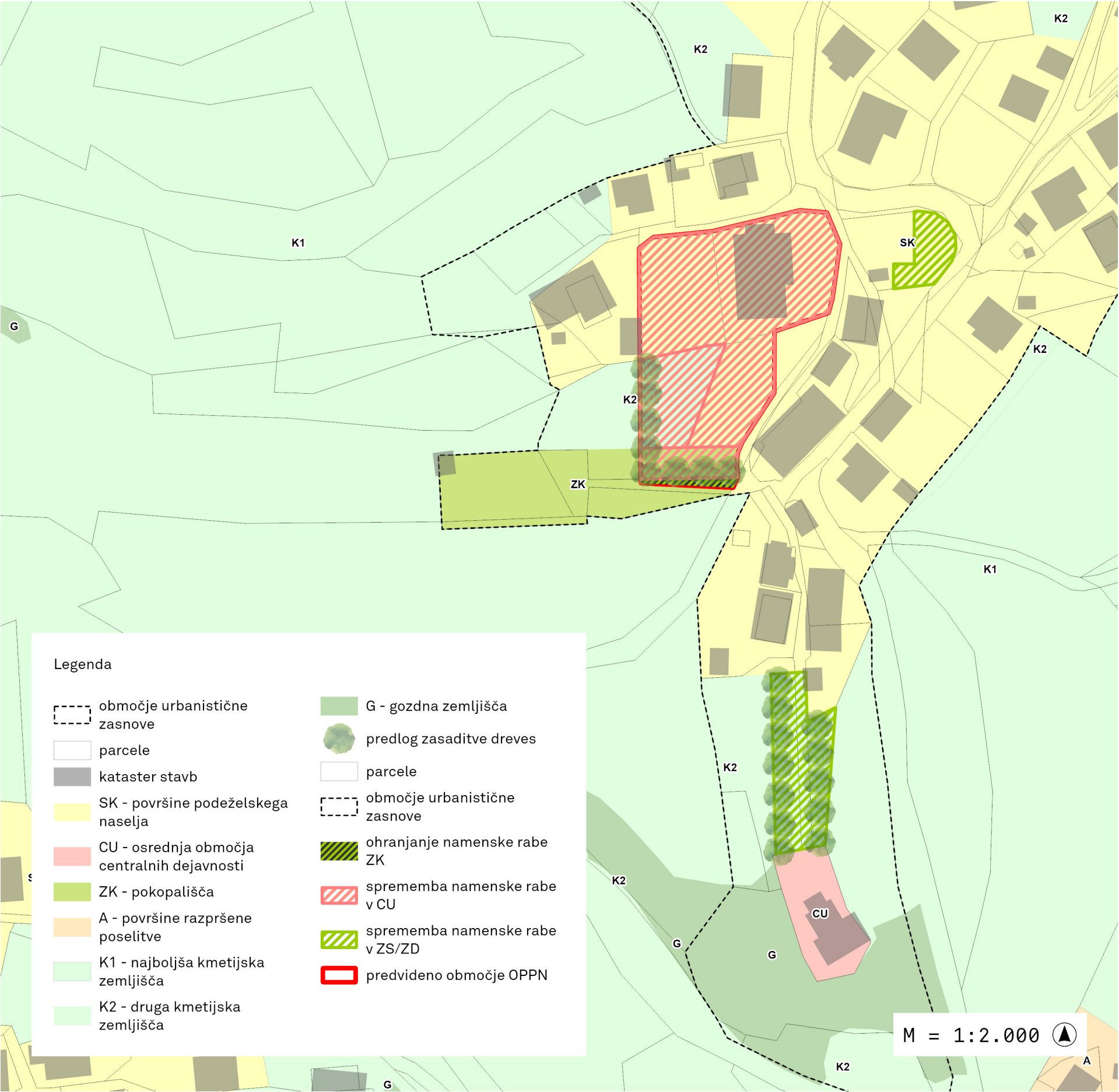
4.2.3. Predlog urejanja št. 3

Predlog urejanja št. 3 združuje predlog urejanja št 1 in št. 2. Obe predlagani rešitvi zagotavljata zadostno površino zelenih površin, ki jih je potrebno nadomestiti zaradi izvzema na območju pokopališča (ZK).

Sinteza obeh predlogov je smiselna zaradi zaščite in poudarjanja že vzpostavljenega drevoreda ob dominanti, ki jo predstavlja cerkev Sv. Tilna. Območje ob osrednjem parkirišču s spomenikom padlega metoerita v Javorjah je prav tako primerno za spremembo namenske rabe, saj bi tako lokalno središče pridobilo permanentno območje zelenih površin, ki bi bilo zaščiteno pred potencialno pozidavo.

	sprememba namenske rabe	površina (m²)
predvideno območje OPPN za obnovo	sprememba namenske rabe v CU (iz SK)	2817
	sprememba namenske rabe v CU (iz K2)	615
	sprememba namenske rabe v CU (iz ZK)	296
	ohranjanje namenske rabe ZK	67
nadomeščanje zelenih površin	sprememba namenske rabe v ZS/ZD (A)	895
	sprememba namenske rabe v ZS/ZD (B)	296

Tabela 5: Spremembe namenske rabe s površinami - predlog. št. 3

Karta 12: Predlog urejanja št. 3